

Surinam Airways in-flight Magazine

abaku

www.slm.nl or www.flyslm.com

Feb - Apr 2009

Brokopondo

**Bovennatuurlijke krachten
Supernatural forces**

**Dolfijnen in Suriname
Dolphins in Suriname**

Sky Emporium
onboard shopping

THE DISTANCE BETWEEN GOOD & GREAT

KEEP WALKING.
JOHNNIE WALKER.

KING'S
DUTY & TAX FREE SHOP

ARRIVAL & DEPARTURE J.A.P. INTERNATIONAL AIRPORT
BORDER STORE ALBINA
BORDER STORE SOUTHDRAIN - NICKERIE
BORDER STORE MOLESON CREEK - GUYANA

*Where the winning
never stops!*

TROPICANA

Hotel & Casino

8 Roulette tables
6 Card game tables
200 Slot Machines
Sport Betting

Secure Parking Space

*Live
entertainment
every week*

Colofon

Dit in-flight magazine wordt uitgegeven door
This in-flight magazine is published by

SABAKU Feb - Apr 2009

TEKSTEN/TEXT

Desi Truideman
George Orie
Henk Hendriks
Martin Panday
Liesbeth Gummels

FOTO'S/PHOTOGRAPHS

Roy Tjin
Marc Waaldijk
Lafour @ Wijk Architecten
Edson Felter

PRODUCTIE/PRODUCTION

Roy Tjin
Rudi Westerborg

VERTALING/TRANSLATION

Jacques Noël

REDACTIE/EDITOR

George Orie

EINDREDACTIE/FINAL EDITING

SLM Public Relations

VORMGEVING/GRAPHIC DESIGN

Carlito's Design, Amsterdam

ADVERTENTIES/ADVERTISING

Lisa Pantin/SLM PR Dept.
publicrelations@slm.firm.sr
Phone (597) - 465700 ext. 279

AUTEURSRECHT/COPYRIGHT

No part of this magazine may be re-produced, stored in a retrieval system or resold without the prior written consent of the publisher.
SABAKU makes every effort to check all information, but cannot accept any responsibility for errors or omissions.

Inhoud /Contents

Welkom.....	7
Welcome	7
Ontdek Suriname.....	8
Discover Suriname	9
Brokopondo: een district met veel potentie.....	10
Brokopondo: a district with a rich potential.....	11
Bijgeloof in Suriname.....	18
Superstition in Suriname	19
De mystiek van Djaran Kepang.....	20
The mystique of Djaran Kepang.....	20
Azema, de legende.....	24
Azema, the legend.....	25
Heilige bomen	26
Sacred trees	27
Sky Emporium boordverkoop*	31
Sky Emporium onboard shopping*	31
Column: Geesten	48
Column: Ghosts.....	49
Afkodré, winti & wisi.....	51
Afkodré, winti & wisi.....	51
Modern centrum voor winti en culturele genezing.....	56
A modern center for winti and cultural healing.....	57
Dolfijnen in Surinaamse wateren	60
Dolphins in Surinamese waters.....	61
Fit tijdens de vlucht	63
Fit while flying.....	63
Suriname in feiten.....	64
Facts about Suriname.....	65
Surinam Airways Adressen/Addresses	66

* Boordverkoop uitsluitend op vluchten van en naar Amsterdam
* Inflight sales only available on flights to and from Amsterdam

Cover:
Javaanse Djaran Kepang ceremonie
Javanese Djaran Kepang ceremony

De volgende tips van de SLM zullen uw reis veraangename:

FASTEN YOUR SEATBELTS

Maak vóór de start en landing uw stoelriemen vast. Maak ze niet los, zolang het bordje 'fasten seat belts' is verlicht. Uit voorzorg kunt u uw riem de gehele reis losjes omhouden.

ONTSPANNING

Wij kunnen u voorzien van kranten en tijdschriften. Op de mid-Atlantische route (Paramaribo-Amsterdam v.v.) kunt u met uw koptelefoon genieten van films en aangename muziek. Door de atmosfeer in de cabine en het stilzitten kunnen uw voeten opzwellen. Draag daarom ruimzittende schoenen of slippers.

SPECIALE MAALTIJDEN

Gebruikt u op doktersvoorschrift of uit geloofsovertuiging speciale maaltijden, dan serveren wij die graag. Maak uw verzoeken duidelijk kenbaar bij de reservering van uw vlucht.

GEZONDHEID

In het vliegtuig is de lucht droger dan daarbuiten. Drink daarom zoveel mogelijk tijdens een vlucht. Alcohol, koffie en thee onttrekken vocht aan het lichaam, beperk daarom het gebruik. Beweeg (zeker op lange vluchten) zoveel mogelijk. Op pagina 50 staan oefeningen die u in uw stoel kunt doen. De boordapothek bevat medicijnen voor de meest voorkomende kwaaltjes. Gebruikt u medicijnen, neem die dan altijd mee in uw handbagage.

KINDEREN

Reist u met een baby? De steward(ess) maakt graag het flesje klaar. Waarschuw op tijd, dan hoeft uw kleintje niet te wachten. Op de mid-Atlantische route (Paramaribo-Amsterdam v.v.) kunnen wij ook voor babyvoeding en luiers zorgen. Voor grotere kinderen hebben wij op die route speelgoed en boeken beschikbaar. Laat kinderen veel drinken. Geef u borstvoeding, drink dan zelf ook meer dan normaal. Geef de baby eventueel extra (lauw) mineraalwater. Geef uw baby bij start en landing een fopspeen of flesje met drinken, om de druk op de trommelvliezen te verminderen. Een ouder kind geeft u een zuigspoeje of stukje kauwgum. Zelf kunt u eventueel ook geeuwen of slikken om de druk te verminderen.

ELECTRONISCHE APPARATUUR

In het vliegtuig mag u geen apparaten gebruiken waarin een zender of ontvanger zijn verwerkt. Radio's, mobiele telefoons, laptops en televisies werken namelijk storend op het gevoelige navigatiesysteem van een vliegtuig.

HANDBAGAGE

Iedere passagier mag één (1) stuk handbagage meenemen. Dat moet van een dergelijk formaat zijn dat u het kwijt kunt onder uw stoel. De bergplaatsen boven uw hoofd zijn alleen bestemd voor lichte artikelen, zoals hoeden, mantels, bloemen en andere lichte artikelen. Open de klep voorzichtig, zodat er geen spullen uit vallen.

BAGAGE

Volwassenen en kinderen vanaf 2 jaar mogen tussen Paramaribo en Amsterdam maximaal 25 kilo bagage meenemen in de Tourist Class. In de Business Class geldt een maximum van 35 kg. Op vluchten van en naar de Verenigde Staten geldt een andere regeling. Daar mag elke passagier twee stuks bagage meenemen, met een afmeting van maximaal 158 cm (62 inch) (lengte + breedte + hoogte) en een gewicht van maximaal 22 kg (50 lbs). Heeft u meer bagage, dan moet u bijbetalen. Voorzie zowel de binnen- als buitenkant van uw bagage van adresstickers. Deze hoeven aan de buitenkant niet voor iedereen leesbaar te zijn.

HERBEVESTIGING

Verblijft u ergens langer dan 72 uur, dan moet u tenminste 72 uur vóór vertrek uw gereserveerde door- of terugreis opnieuw bevestigen. Op de vluchten Paramaribo-Amsterdam v.v. is deze regel niet van toepassing. Wenst u een aangepaste maaltijd, rolstoel service of andere bijzondere dienstverlening, dan is het verstandig om dit verzoek opnieuw te bevestigen.

Dank voor uw vertrouwen in Surinam Airways.

The following Surinam Airways tips will make your flight more enjoyable:

FASTEN YOUR SEATBELTS

Before take off and landing, fasten your seatbelts and keep these fastened until the 'fasten seat belt sign' is turned off. As a precaution, you may keep your seatbelt loosely fastened during the entire flight.

RELAXATION

A selection of international newspapers and magazines is available on the mid-Atlantic route (Paramaribo-Amsterdam v.v.). And you can also enjoy music and films via headsets. Because of the cabin pressure and enforced sitting for several hours, your feet may become swollen. Wear, therefore, roomy shoes or slippers.

SPECIAL MEALS

Special meal requests, either because of medical or religious reasons can be fulfilled. Please advise us of this when making flight reservations.

HEALTH

The atmosphere inside the aircraft is dryer than that on the ground, therefore you should drink as much as possible during a flight. Alcohol, coffee and tea however, remove fluids from the body. Use these stimulants as little as possible. Move about as much as possible (especially on longer flights). On page 50 you will find exercises which you can do while sitting in your aircraft seat. The medical dispensary on board contains medicine for the most anticipated minor complaints. If you take medicine regularly, be sure to always place this in your hand baggage.

CHILDREN:

Are you traveling with a baby? The steward(ess) will gladly prepare the baby bottle for you. Please give sufficient advance notice so that your baby does not have to wait. On the mid-Atlantic route (Paramaribo-Amsterdam v.v.) we can also provide baby food and diapers. For older children on this route we have toys and books available. The children must drink a lot. If you are breast-feeding, you should also drink more than normal. Give the baby also, extra tepid mineral water. By take off and landing, give your baby a pacifier or a bottle with liquid to lessen the pressure on the eardrums. Give an older child either candy or chewing gum. For yourself, you may either yawn or swallow to lessen the pressure.

ELECTRONIC APPARATUS

Once you are on board the aircraft you may not use electric equipment with transmitters and receivers. In addition, radios, cellular phones, laptops and televisions disrupt the sensitive navigation system and are not allowed.

HAND LUGGAGE

Every passenger is allowed one (1) piece of carry on hand luggage that fits easily under the aircraft seat. The luggage bins above your head are only intended for light articles such as hats, coats, flowers etc. Open the flap carefully so that items do not fall out.

LUGGAGE

On the route between Paramaribo and Amsterdam, adults and children from the age of two, are allowed a maximum of 25 kilo luggage in Tourist class, and 35 kilo maximum in Business class. Different luggage regulations apply on flights to and from the United States. On this route every passenger is allowed two (2) pieces of luggage with a maximum dimension of 158 cm. (62 in.) (Length + width + height) and a maximum weight of 22 kg (50 lbs). If you have additional luggage then there is an excess baggage fee. Please place address stickers on both the interior and exterior of your luggage. On the exterior, these don't have to be readable for everyone.

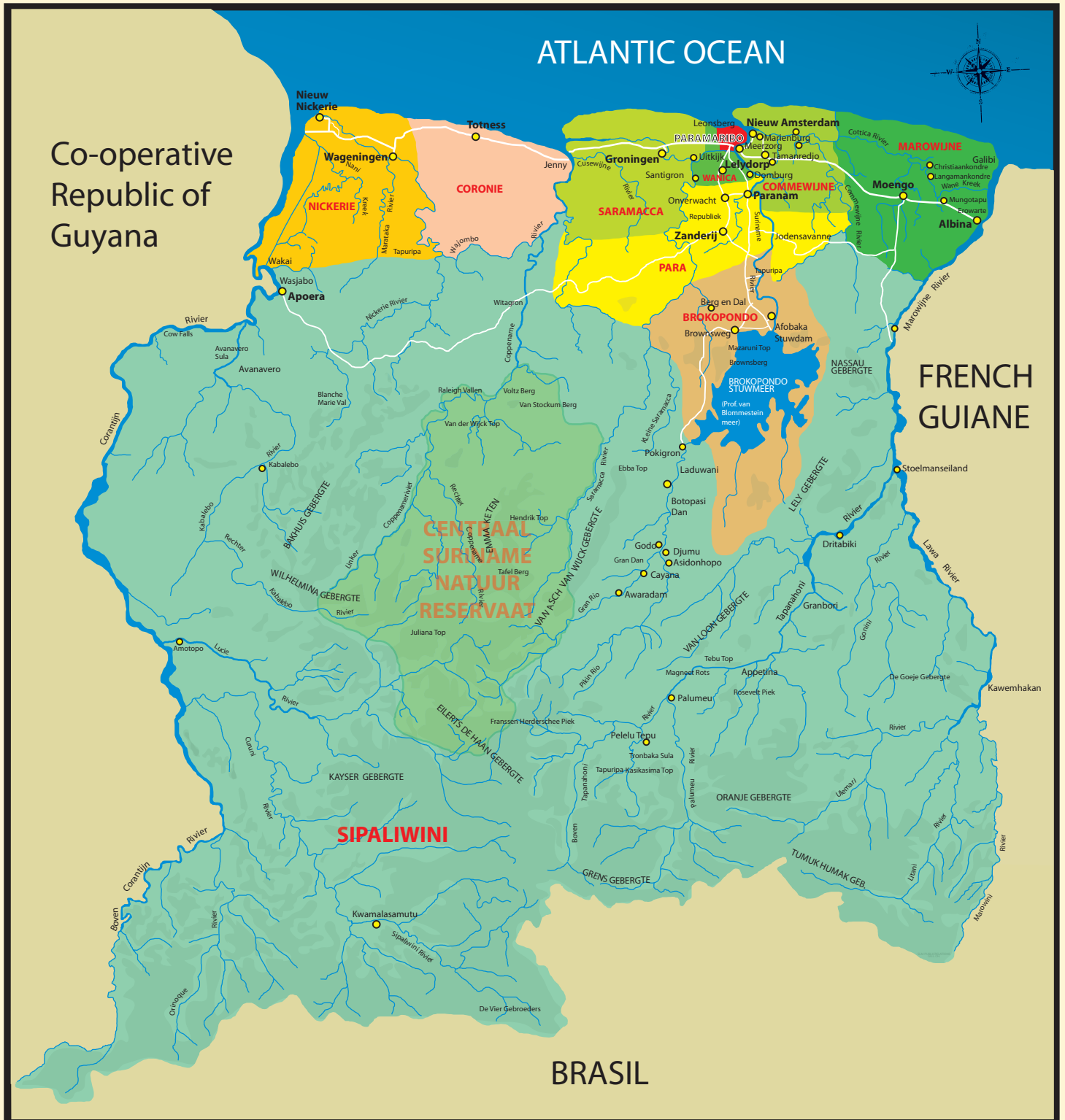
RECONFIRMATION

If you are staying for longer than 72 hours, then at least 72 hours before your departure, you are asked to reconfirm your flight. On flights between Paramaribo and Amsterdam this rule is not applicable. If you require adjusted meals, wheelchair service or other special services, then please place your requests when reconfirming.

We thank you for flying Surinam Airways.

visit us at www.slm.nl or
www.flyslm.com

Suriname

Welkom

Elk volk heeft zijn bijgeloof en ook de nuchtere westerling ontkomt daar niet aan. Het is dus een misvatting wanneer het voorkomen van magie, of die nu zwart of wit is, en spoken alleen aan onderontwikkelde of zelfs 'primitieve' samenlevingen wordt toegedacht. Meestal wordt aangenomen dat spoken de geesten der doden zijn en dat vooral mensen uit deze samenlevingen geesten kunnen oproepen. Alle beschavingen hebben in spoken geloofd en doen dat nog steeds. Kijk maar naar de vele westerse films en tv-producties waarin spoken, zombies en andere bovennatuurlijke verschijnselen de boventoon voeren. Naast hekserij en afgoderij is er nog een groot aantal bovennatuurlijke fenomenen, waar we vaak van horen, maar waarvan we toch niet goed weten wat ze precies inhouden. Trouwens, het geloof in bovennatuurlijke krachten is zo oud als de mensheid zelf.

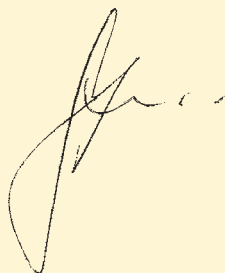
Het geloof in bovennatuurlijke krachten, magie en paranormale verschijnselen is onze samenleving niet vreemd. We moeten wel een onderscheid maken tussen bovennatuurlijke fenomenen en bijgeloof. De belangrijkste drijvende krachten achter bijgeloof zijn onwetendheid en angst voor het onbekende of het onverklaarbare. Bijgeloof geeft ons de illusie dat we gebeurtenissen kunnen beheersen die we niet begrijpen. Met ons bijgeloof en onze bijgelovige acties proberen we zaken te beheersen die niet eens beheersbaar zijn.

Dat er vooral onder de creolen in Suriname nog veel bijgeloof heerst en daarmee samenhangende gebruiken nog regelmatig worden toegepast is bekend. Een voorbeeld daarvan is de trefu, Surinaams voor 'treef'. Onder treef verstond men elk voedingsmiddel waarvan het voortgezet gebruik aanleiding zou geven tot het ontstaan van lepreuze veranderingen van de huid. Dat geloof bestaat in onze moderniserende samenleving nog steeds, zij het in mindere mate, omdat verschijnselen gepaard gaande met trefu uit de wetenschap kunnen worden verklaard. Het is thans algemeen bekend dat het gebruik van sommige spijzen, dranken, genot- en zelfs geneesmiddelen bij daarvoor vatbare personen (huid)aandoeningen van de meest uiteenlopende, gewoonlijk snel voorbijgaande, maar soms ook van hardnekkige aard teweeg kan brengen. Deze vatbaarheid, allergie of idiosyncrasie, die erfelijk kan zijn is de treef in Suriname, hoewel niet volkomen.

In oude geschriften over Suriname wordt vermeld dat trefu met de slaven uit Afrika is gekomen, maar de naam is hier ontstaan uit het Hebreeuwse woord Tereefa, wat verboden spijs betekent en in het Amsterdams Joods dialect tot treife is verbasterd. Een veel voorkomende treef is nengre fisi (negervis) als aanduiding voor ongeschubde vis. Er zijn ook mensen voor wie alles wat van de rivier komt niet kosher is en als treef wordt aangemerkt.

U kan als bezoeker een aantal gebruiken tegenkomen waarvan een groot deel universeel is en dat u bekend zal voorkomen. Zoals rijst werpen op een huwelijk, waarvan het doel was de vruchtbaarheid van het koppel te bevorderen. Het gooien van rijst komt uit de Aziatische wereld. Maar het is de zaaiende beweging die van belang is. Of onder de ladder door lopen. Of met glazen klinken om een toast uit te brengen. En vergeet vrijdag de 13de niet. Over andere vormen van bijgeloof, spoken, paranormale verschijnselen, zwarte magie, stille kracht en andere zaken die niet zo een-twee-drie te verklaren zijn kunt u elders in deze editie van ons magazine lezen. ➤

Henk D. Jessurun

Welcome

Every society has its superstition and even the level-headed Westerners cannot avoid it. So it is a misconception when the occurrence of magic be it black or white, and ghosts, is credited only to underdeveloped or even primitive societies. It is generally accepted that ghosts are the spirits of the dead and that especially people from those societies are able to summon those spirits. All civilizations have believed in ghosts and still do. Just look at the many western films and TV-productions where ghosts, zombies and other supernatural phenomena predominate. Next to witchcraft and idolatry there is a large number of phenomena we often hear about, but do not really know what precisely they mean. As a matter of fact, the belief in supernatural powers is as old as mankind itself.

The belief in supernatural powers, magic and paranormal phenomena is no stranger to our society. We should make the distinction though between supernatural phenomena and superstition. The main driving forces behind superstition are ignorance and fear of the unknown or the unexplainable. Superstition gives us the illusion we have control over events we do not understand. With our superstition and our superstitious actions we try to control matters that are not even controllable.

It is a known fact that especially among Creoles in Suriname superstition is still prevalent and related practices are regularly used to this day. An example is the trefu. Trefu is understood to mean foodstuffs which if used continuously would trigger the start of leprous alterations of the skin. This belief still exists in our modern society, be it to a lesser degree because symptoms associated with trefu can be explained by science. It is now general knowledge that the use of some foodstuffs, drinks, stimulants and even medicine can trigger (skin) disorders of the most various, usually fleeting, but sometimes of a stubborn nature, to people susceptible to it. This susceptibility, allergy or idiosyncrasy, which can be hereditary, is the trefu of Suriname, although not completely.

In old writings about Suriname it is mentioned that trefu came with the slaves from Africa, but the name here originated from the Hebrew word Tereefa, which means forbidden fare and was corrupted in the Amsterdam Jewish dialect to treife. A frequent trefu is nengre fisi (negro fish) as an indication of non-scaly fish. There are people as well for whom everything that comes from the river is not kosher and is regarded as trefu.

As a visitor you will encounter a lot of superstitious uses, a great deal of which is universal and appears familiar to you like throwing rice at a marriage aimed at promoting the fertility of the couple. Throwing rice comes from the Asian world. But it is the sowing movement which is important. Or walking under a ladder. Or clink glasses to bring a toast. And don't forget Friday the 13th. You can read about other forms of superstition, ghosts, paranormal phenomena, black magic, hidden powers and other matters not easily explainable in this edition of our magazine ➤

Henk D. Jessurun

Ontdek Suriname

Avontuur en vakantie gaan vaak samen. Het is maar net waar je op vakantie heen wilt. Boek, als avontuur je trekt, een reis naar een vakantiebestemming waar je weet dat avontuur op je wacht.

Combineer het aangenamen, de vakantie, met het nuttige...de ontmoeting met wellicht vreemde culturen.

Droom van ontspanning en tijd voor jezelf.

Een reis van duizenden kilometers begint met een eerste stap: de stap aan boord van het SLM vliegtuig dat je naar je bestemming voert.... Suriname, het kloppend hart van de Amazone.

Flora en fauna zullen je verbaasd doen staan over de wonderen van de natuur.

Gastvrijheid is in Suriname zowat een nationale sport. Ervaar de betekenis van een gastvrij onthaal.

Haast betekent in Suriname niet 'geen tijd hebben voor een ander'. Integendeel.

Idyllische plekjes zijn vooral in de districten, waar, in lang vervlogen tijden, plantages hebben gebloeid, makkelijk te vinden.

Jovialiteit is voor iedere Surinamer een tweede natuur. Je zult je als gast dan ook heel gauw 'thuis' voelen.

Kunst kijken in Suriname is een belevenis. Bouwkunst, houtsnijwerk, beeldende kunst en schilderkunst.

Land van water is de betekenis van het oud Indiaans woord Guiana, waar Suriname deel van uitmaakt.

Muziek, zang en dans zijn een trits. De Surinaamse muziek wordt gekenmerkt door een grote verscheidenheid in toon en in ritme, waar onmiskenbaar tonen in door klinken die hun oorsprong hebben in Afrika, Azië en Europa. Geen nood; laat je meeslepen, gooi gerust de beentjes los.

Natuurlijke grenzen markeren het Surinaams territorium, met in het oosten Frans-Guyana, Guyana in het westen, Brazilië in het zuiden en in het noorden de Atlantische Oceaan.

Openlucht recreatie is in Suriname precies wat daarmee bedoeld wordt. Het klimaat leent zich daar ook voor en er zijn mogelijkheden te over.

Palmenstranden zul je in Suriname niet vinden. Behalve dan bij Galibi, een Indiaans dorp aan de monding van de Marowijnerivier. Op ongeveer een uur gaans van dit dorp ligt het unieke natuurreservaat Babunsanti waar jaarlijks tussen februari en augustus duizenden reuzenzeeschildpadden op de ongerepte zandstranden hun eieren komen leggen.

Quarteronen, halfbloeden in Latijns-Amerika, van wie één van de grootouders van een ander ras is, kom je in Suriname overal tegen. Maar...you'll see friends shaking hands, say how do you do, and you'll think to yourself "what a wonderful world." En dat is het ook.

Reserveer een package tour bij een van de lokale touroperators.

Sap van exotische Surinaamse vruchten zullen niet alleen je dorst lessen maar bovendien je dagelijkse behoefte dekken aan vitamines.

Tongstrelende gerechten uit de zeer gevarieerde Surinaamse cuisine zullen je waardering voor a taste of Suriname verder verhogen.

Uniek in de wereld zijn de naast elkaar gelegen moskee en joodse synagoge in het centrum van Paramaribo.

Verdraagzaamheid en respect voor elkaar, elkaars cultuur, elkaars geloof, elkaars politieke overtuiging zijn wezenskenmerken van de multi-etnische samenleving van Suriname.

Watervallen als de Raleighvallen, Wonotobo en Blanche Marie waar je een verkwikkende douche kan nemen na een dag door het regenwoud te hebben gelopen.

Xenofilie, de welgezindheid jegens buitenlanders en vreemdelingen, is de Surinamers niet vreemd. En dat zul je al heel gauw merken.

Yin en yang moeten na je vakantie in Suriname in evenwicht zijn. Yang (het mannelijke, actieve, scheppende, lichte) en Yin (het vrouwelijke, passieve, ontvangende, donkere), wordt de beheersing van alle natuurlijke processen toegedacht door de principes van en de 'vijf elementen': water, aarde, hout, metaal en vuur.

Zeden en gewoonten zullen misschien een beetje vreemd aandoen, maar treedt ze onbevangen en zonder vooroordeel tegemoet. Houd in gedachten dat wie verre reizen doet, vreemde volken ontmoet.

Discover Suriname

Adventure and vacation often go hand in hand. It is only a question of where you want to spend it. Book a flight, if adventure appeals to you, to a vacation destination where adventure awaits you.

Combine pleasure, the vacation, with the useful...meeting strange cultures most probably.

Dream about relaxation and time for yourself.

Embark on a journey by taking the first step: boarding an SLM flight for a trip to Suriname, beating heart of the Amazon.

Flora and Fauna will make you stand in awe of the wonders of nature.

Generosity is almost a national sport in Suriname. Experience the meaning of a warm welcome.

Haste in Suriname does not mean "not having time for one another".

Idyllic spots are easy to find, especially in the country, where in days long gone, plantations flourished.

Joviality is second nature to every Surinamer. As a guest you will "feel at home".

Knowing art in Suriname is an experience. Architecture, woodcarving, visual arts and painting can be admired in Paramaribo.

Land of water is the meaning of the old Indian word Guaiana, of which Suriname is a part.

Music song and dance are a trio. The Surinamese music is characterized by a great variety in tone and rhythm, with unmistakable African, European and Asian accents.

Allow yourself to be swept away, hit the dance floor.

Natural borders delimit the Surinamese territory, French-Guyana in the east, Guyana in the west, Brazil in the South and the Atlantic Ocean in the north.

Open air recreation in Suriname is exactly what is meant. The climate lends itself to it and the possibilities are endless.

Palm beaches you will not find in Suriname. Except for Galibi, an Indian village at the Marowijne estuary. About an hour's walk from this village is the unique nature reserve Babunsanti where every year between February and August thousands of giant sea turtles come to lay their eggs on the pristine beaches.

Quadroons, half-casts in Latin America you will meet everywhere in Suriname. But... "you'll see friends shaking hands, say how do you do, and you'll think to yourself, what a wonderful world".

Reserve a package tour with one of the local tour operators.

Suriname juice from exotic fruits will not only quench your thirst but supply you with the daily requirements of vitamins.

Tidbits or five course pleasing-to-the-palate-meals from the very diversified Surinamese cuisine will increase your appreciation for a taste of Suriname even more.

Unique in the world are the mosque and Jewish synagogue standing next to each other in the center of Paramaribo.

Value tolerance and respect for each other, each other's religion, each other's political convictions are essential features of the multi ethnic society in Suriname.

Waterfalls like the Raleigh Falls, Wonotobo and Blanche Marie where you can take an invigorating shower after a day of walking the soles of your shoes in the rain forest.

Xenophilia or being well-disposed towards foreigners. Something Surinamers are familiar with. And you will notice very quickly.

Yin and Yang must be in equilibrium after your holiday in Suriname. Yang (the male, active, creative, light) and Yin (the female, passive, receiving, dark), becomes the control of all natural processes intended by the principles of and the "five elements": water, earth, wood, metal and fire.

Zestful usage of customs and traditions might appear strange but approach them without inhibitions and prejudice. Remember that you encounter strange people on far-away journeys.

Sabaku

Sabaku, zo heet dit in-flightmagazine van de SLM. Je spreekt het uit als 'sabbakoe', met de klemtoon op de laatste lettergreep. Sabaku is het Surinaamse woord voor reiger.

In Suriname leven achttien soorten reigers, waarvan er vier 'sabaku' worden genoemd. Deze kleine, sierlijke vogels zijn uitgerust met lange poten en een lange, krachtige snavel. De verschillende soorten leven vaak met elkaar samen. Bij zonsopkomst verlaten de sabaku's collectief de gemeenschappelijke slaapverblijven in de mangrovebossen langs de rivier. Een kolonie vliegende reigers biedt een indrukwekkende aanblik. Aan het eind van de dag keren de vogels opnieuw in groepen terug naar hun onderkomens voor de nacht. Het wit van hun veren steekt dan mooi af tegen het roze of purper van de avondhemel. Sabaku's zijn sociale vogels: ze slapen en broeden gemeenschappelijk.

In Paramaribo vinden we een broedkolonie en slaapplek van sabaku's langs de Surinamerivier aan de monding van de Van Sommelsdijckskreek.

"SABAKU" is the name of SLM's in-flight magazine. It is pronounced as "SA-BA-KOO" with the emphasis on the last syllable. Sabaku is the Suriname word for the snowy egrets (and some other species of egrets). Snowy egrets are small, graceful, long-legged birds with a long, pointed, powerful bill.

Sabakus are social birds. In Suriname, tens of thousands of sabakus breed and roost communally in the mangrove forests along the Atlantic coast. At sunrise, the birds leave the communal roost and nesting sites within a short period of time. The stream of sabakus flying to their feedings grounds forms an impressive spectacle. At dusk, they return again in flocks to spend the night in the mangroves. The white wings of the sabakus then form a startling contrast with the pink or purple colour of the early evening sky.

In Paramaribo, a breeding colony and nocturnal roost of sabakus, among which several snowy egrets, is found in the mangroves bordering the Suriname River at the mouth of the Van Sommelsdijckskreek.

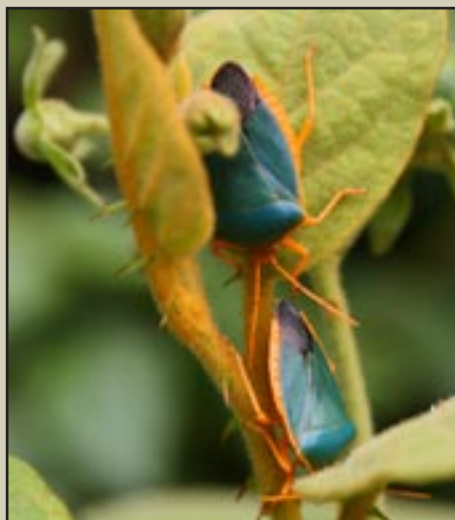
Een district met veel potentie

In het district Brokopondo voltrekken zich belangrijke ontwikkelingen op het gebied van ecotoerisme, goudwinning en houtkap. De asfaltering van de weg Paranam-Afobaka en de bouw van het ressort BERGENDAL, compleet met zwembad, strand, luxe lodges en andere toeristische faciliteiten, stimuleren niet alleen het ecotoerisme maar zeker ook de lokale economie omdat de plaatselijke bevolking direct bij de ontwikkelingen is betrokken.

Desi Truideman

Brokopondo

Met de bouw van het ressort BERGENDAL wordt nog een toeristische trekpleister toegevoegd aan de reeds bestaande favoriete vakantiebestemmingen zoals het Brownsberg Natuurpark en het indrukwekkende stuwmeer. Het BERGENDAL project is een onderneming van de Kerstengroep. Brokopondo is een verrassende toeristische bestemming met een bewogen geschiedenis, een rijke cultuur en een overweldigende natuur. Het heeft een belangrijke economische betekenis voor Suriname. Het district Brokopondo ligt aan de linkeroever van de Surinamerivier; het werd in 1958 officieel als zodanig ingesteld. Vanaf de jaren zestig werd de economische betekenis van het district steeds meer evident, niet alleen voor de bauxiet- en aluminiumindustrie, maar ook voor andere sectoren van het bedrijfsleven. Zo werd in 1965 de aluminiumsmelter van Suralco te Paranam officieel in gebruik genomen aangedreven door energie afkomstig van de Afobakka stuwdam. Naast bosbouw –houtkap-, landbouw (oliepalm te Victoria) en veeteelt te Brokobaka werd ook

de exploitatie van bouwmaterialen -grind en steenslag- ter hand genomen.

Het aantal inwoners, voornamelijk Marrons, wordt geschat op ongeveer 8000. Het district is opgedeeld in zes ressorten, te weten Kwakoe-gron, Maréchalkreek, Klaaskreek, Centrum Bokopondo, Brownsweg en Sarakreek. Het

districtsbestuur is gevestigd in Brokopondo Centrum. Hier staan ook het logeergebouw, een politiepost, een medische post en scholen voor lager onderwijs. De gezondheidszorg in het district is voor een groot deel in handen van de medische Zending. Het logeergebouw dat door de overheid wordt beheerd, is pas gerenoveerd en biedt alle comfort aan gasten. Bezoekers van Brokopondo Centrum kunnen zich ook vermaken aan het Ananistrand, dat steeds meer belangstelling geniet.

De belangrijkste communicatieweg in het district is de weg die Afobaka verbindt met Paranam, met zijwegen naar onder meer Brownsweg en het landbouwbedrijf Victoria. Het Brownsberg Natuurpark in Brokopondo is slechts 130 km verwijderd van Paramaribo en valt onder beheer van de Stichting Natuurbehoud Suriname (Stinasu). Het is een geliefd vakantieoord. De top wordt gevormd door het Mazzaroniplateau. Van hier uit kunnen wandeltochten langs watervallen door het bos naar de Witikreek worden gemaakt. Het natuurpark is de habitat van verschillende beschermde dieren zoals groene schildpadden,

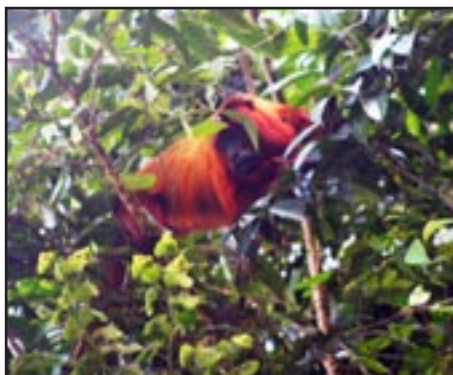
A district with a rich potential

In the district of Brokopondo important developments are taking place in the areas of tourism, gold mining and logging. The asphaltting of the Paramaribo-Afobaka road and the construction of the BERGENDAL resort, complete with swimming pool, beach, luxury lodges and other tourist facilities stimulate not only tourism but the local economy as well because the local population has been directly involved in the development.

With the construction of the BERGENDAL resort another tourist attraction is added to the already existing favorite vacation destinations like the Brownsberg nature park and the imposing artificial lake. The BERGENDAL project is an undertaking of the Kersten group. Brokopondo is a surprising tourist destination with an eventful history, a rich culture and an overwhelming nature. It is of a major economical importance for Suriname.

The district of Brokopondo is situated along the left bank of the Suriname River; in 1958 it was officially established as such. From the sixties on the economical significance of the district became increasingly evident, not only for the bauxite- and aluminum industry, but for other sectors of business as well. In 1965 the Suralco aluminum smelter was officially inaugurated in Paramaribo, driven by energy originating from the Afobaka artificial lake. Next to forestry, logging, agriculture (oil palm at Victoria) and cattle breeding at Brokopondo the exploitation of building materials – gravel and road metal was taken up.

The number of inhabitants, primarily Maroons, is estimated at around 8,000. The district is divided in six jurisdictions, namely Kwakoegeon, Maréchal Creek, Klaaskreek, Brokopondo center, Brownsweeg and Sarakreek. The district committee has its seat in Brokopondo Center. Here stand the guest house, the police station, a medical post and primary schools as well. The health care in the district is primarily in the hands of the medical Mission. The guest house, run by the government, has just been renovated and offers all comfort to the guests. Visitors to the Brokopondo center can

enjoy themselves on the Anani Beach which is becoming increasingly popular.

The most important communication road in the district is the road that connects Afobaka with Paramaribo, with side-roads to Brownsweeg and the agriculture farm Victoria. The Brownsberg nature park is situated at only 130 km from Paramaribo and is managed by the Stichting Natuurbehoud Suriname (Stinasu – Suriname foundation for nature conservation). It is a favorite recreation resort. The top is formed by the Mazzaroni plateau. From here hikes along waterfalls in the forest can be made to the Witikreek. The nature park is the habitat of protected animal species like the green turtles, deer, rabbits, leopards, boars, tapirs, frogs, puma's, jaguars, lizards, iguana's, numerous types of monkeys, insects and birds. From the 700 species of birds in Suriname, about 200 are found in the Brownsberg Nature Park. A few of them are the black goshawk, the short-tailed goshawk, the black-bellied cuckoo, king creeper, toucans, and the yellow-crested parrot. Good lodging is available for those wanting to spend the night at Brownsberg.

herten, konijnen, luipaarden, bosvarkens, tapirs, kikkers, poema's, jaguars, hagedissen, leguanen, vele aapsoorten, insecten en vogels. Van de 700 vogelsoorten die in Suriname voorkomen, zijn er zo'n 200 in het Brownsberg Natuurpark te vinden. Enkele daarvan zijn de zwarte havik, de korte staart havik, de zwarte buik cuchoo, de koningskruiper, toekans, de geelge kroonde papegaai.

Het stuwmeer

Het prof. J.W. van Blommensteinmeer kent een bewogen geschiedenis. Het is ontstaan nadat de Surinamerivier werd opgestuwd achter een 54 meter hoge dam die in 1964

Het stuwmeer is rijk aan vis zoals Tukanari, Kwamna en tal van piranhasoorten. Er worden regelmatig tochten over het stuwmeer georganiseerd. Het is om zijn schoonheid een dankbaar object voor de fotografie. Veel fotografen nemen er een duik om het exotische dierenleven in het verdrinkende oerbos, waarvan de bomen nog recht overeind staan, op de gevoelige plaat vast te leggen.

Een andere toeristische attractie in Brokopondo vormen Tonka-eiland en Tukunari-eiland. Ze zijn beide een bezoek waard. Op de eerste komt een grote verscheidenheid aan interessante bomen en medicinale planten voor. De beheerder van dit eiland, Frits van Troon, is

werd gebouwd. Onder aan de dam ligt een waterkrachtcentrale met zes turbines voor het opwekken van elektrische energie, die voor een belangrijk deel wordt gebruikt door de bauxietmaatschappij Suralco te Paramaribo en de goudmijn van IamGold in Brokopondo. De rest van de elektrische stroom is bestemd voor Paramaribo. Het stuwmeer heeft een oppervlakte van ongeveer 1600 km².

Op de plek waar het meer zich bevindt, woonden ruim 6000 boslandcreolen, tegenwoordig

marrons genoemd. Ze woonden er verdeeld over 26 dorpen. Toen het meer zich begon te vullen, liepen deze woongebieden, een kerk, een kabelstation, een hospitaal, een spoorbaan met spoorbrug onder. De bewoners moesten worden geëvacueerd en op hoger gelegen gebieden geherhuisvest. Onder de naam Operatie Gwamba werden zoveel mogelijk dieren die in het gebied voorkwamen gevangen en naar andere oorden overgebracht, een actie om ze van een wisse verdrinkingsdood te redden.

een wandelend herbarium: hij beschikt over grote kennis van de plaatselijke natuur van de medicinale planten die daar voorkomen en van de heilzame werking daarvan. Mede door zijn inzet werd op het eiland een etnobotanisch kenniscentrum opgezet. De doelstellingen van het centrum zijn kennisoverdracht van exotische planten en bomen waardoor een beter begrip van en meer respect voor de natuur ontstaat. Een bijkomende functie van het centrum is bescherming en behoud van de

The Professor J.W. van Blommenstein artificial lake has a stirring history. It originated after the Suriname River was dammed up behind a 54m high dam built in 1964. At the base of the dam is a hydro-electric power station with six turbines for generating electricity used primarily by the bauxite company Suralco in Paranam and the IamGold gold mine in Brokopondo. The rest of the electric power is destined for Paramaribo. The artificial lake has a surface area of about 1600 km².

On the site of the lake well over 6000 Bush Creoles, called Maroons nowadays, lived. They lived there spread out over 26 villages. When the lake started to fill these residential areas, a church,

rewarding subject for photography. Many photographers make an excursion into it to get the exotic fauna in the submerged primeval forest, of which the trees are still standing, on film.

Another tourist attraction In Brokopondo is the Tonka- and Tukunari islands. They are worth a visit. On the first one a great diversity of interesting trees and medicinal plants is to be found. The manager of this island, Frits van Troon is a walking herbarium: he has a tremendous knowledge of the local environment, the medicinal plants to be found there and their beneficial effects. Partly due to his efforts an ethno-botanical knowledge center was established on the island. The objectives of the

knowledge center are the transfer of knowledge about exotic plants and trees generating a better understanding and more respect for nature. An additional function of the center is the protection and conservation of the culture of Saramaccan transmigration villages. Not only tourists like to pay a visit to Tonka Island, for students the island is an attraction, for study as well as recreation.

Tukunari Island is, just as other islands in the artificial lake, a mountain top that rises above the waters of the flooded countryside. From this island the visitor can make boat trips to similar islands/ mountain tops in the lake. The tourist can enjoy the breathtaking spectacle of sunrise and sunset.

*Tonka-eiland
Tonka-island*

a cable railway station, a hospital, a railway with railway bridge were flooded. The inhabitants had to be evacuated and re-housed on higher areas. Under the name Operation Gwamba as many animals as possible were captured in the area and transferred elsewhere to save them from a certain death by drowning.

Fish like Tukunari, Kwamma and a number of piranha species abound in the artificial lake. Tours of the lake are regularly organized. Its beauty is a

The adapted lodging facility contributes to a pleasant stay on these islands.

The gold industry in Suriname is living through golden years. In the Brokopondo region where the Canadian company Cambior built a refinery, there is lots of gold. This territory occupies an area of 170 km². In 2006 Cambior was taken over by the Canadian company IamGold. Every year the gold production exceeds the expectations. In the first half year of 2008, twenty million tons of ore

*Irene Vallen
Irene Falls*

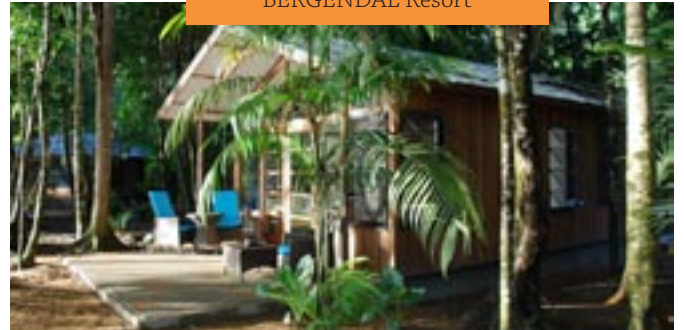
cultuur van Saramaccaanse transmigratiedorpen. Niet alleen toeristen brengen graag een bezoek aan Tonka-eiland, ook voor scholieren en studenten is het eiland een attractie, zowel voor studie als voor recreatie. Tukanari-eiland is, net als alle andere eilanden in het stuwmeer, een bergtop die boven het water van het verdrinken land uitsteekt. Vanaf dit eiland kan de bezoeker boottochten maken naar soortgelijke eilanden/bergtoppen in het meer. De toerist kan er genieten van het adembenemende schouwspel van zonsop- en zonsondergang. De aangepaste logeergelegenheid draagt bij aan een aangenaam verblijf op deze eilanden.

De goudindustrie

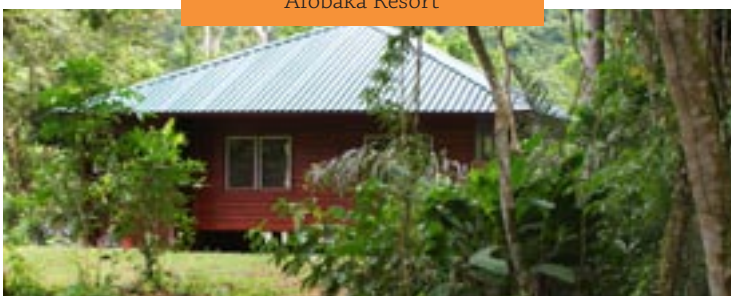
De goudindustrie in Suriname maakt gouden tijden door. In het gebied in Brokopondo waar het Canadese bedrijf Cambior een raffinerij bouwde, is veel goud aanwezig. Dit gebied beslaat een oppervlakte van 170 km². In 2006 werd Cambior overgenomen door het Canadese bedrijf Iam Gold. De goudproductie overschrijdt elk jaar de verwachtingen. In het eerste half jaar van 2008 werd 20 miljoen ton erts gemijnd wat 154.000 ounces goud opleverde. Met een gemiddelde jaarproductie van 280.000 ounce goud, levert de Rosebel goudmijn in Suriname de grootste bijdrage aan de overall wereldproductie van IamGold International. 🏹

BERGENDAL Resort

Afobaka Resort

was mined producing 154,000 ounces of gold. Based on the current world price this yielded the company more than 138 million dollars in gross revenues. With an average year production of 280,000 ounces of gold the Rosebel gold mine in Suriname delivers the largest share of the total world production of IamGold International. 🏹

CARIPASS

CARICOM

Introduces
The Region's Premier Travel Card

Join the Trusted Traveller's Club and exchange long immigration lines for convenient self service gates at participating regional airports.
Please visit our website <http://www.caripass.org> for additional information.

Colakreek is genieten!

Bezoek ons op www.surinamevacations.com

Colakreek
Recreatiepark

METS Travel & Tours, Dr. J. F. Nassylaan 2, Paramaribo Tel.: 477088, fax: 422332 of na kantooruren 08828647

Savannah Casino

*Winners
Destination*

Bijgeloof in Suriname

Het is avond in Paramaribo. Ineens begint een hond te huilen. Het duurt niet lang of alle honden in de buurt beginnen in koor te huilen. Menigeen krijgt daar kippenvel van. Want dat is het teken dat er spoken rondwaren. Spoken die honden wel kunnen zien, maar mensen niet. Bijgeloof...

Vanaf de tak van een boom of het dak van een huis is het aanhoudend krassen van een uil te horen. De mensen in de omgeving spitsen hun oor en kijken elkaar veelbetekenend aan. Een slecht voorteken. Als het gekras van de uil vanaf het dak van een huis komt, zal er iemand in dat huis sterven. De dreiging kan worden afgewend door uitgetrokken schoenen om te keren; ze met de zolen naar boven neer te leggen. Bijgeloof...

George Orie

voor hebben, worden niet bij naam genoemd. Deze namenvrees is vermoedelijk door slaven uit Afrika meegebracht.

Vroeger zou geen Marron het wagen bij het voorbijvaren van een plantage de naam daarvan uit te spreken. Van een Marron zal men pas horen hoe een *sula* of stroomversnelling in de rivier heet nadat hij de gevaarlijke plek voorbij is.

In dit kader mag vooral de plantage Accaribo aan de Surinamerivier genoemd worden. De Marrons en ook de stadscreolen geloven dat hen een ongeluk zal overkomen als ze bij het voorbijvaren de naam van de plantage noemen. De rivier vertoont hier een verbreding en bij harde wind kan het water daar zeer onstuimig zijn. Het is alleszins aannemelijk dat het bijgeloof hierin zijn grond vindt. Marrons aan de Marowijne koesteren ten opzichte van de Sipariwinikreek dezelfde vrees. Een ander opmerkelijk gebruik is dat Marrons die 's nachts in het bos onderweg zijn niet bij naam (mogen) worden genoemd. Gebeurt dat toch dan geeft de aangesprokene of aangeroepen persoon gewoon geen antwoord.

Bijgeloof is het niet gemotiveerde geloof in bovennatuurlijke kracht. Bepaalde voorwerpen zouden magische eigenschappen hebben, en de toekomst zou beïnvloed worden door bepaalde handelingen die rationeel gezien niets met de toekomstige gebeurtenissen te maken hebben. Bijgeloof heeft vaak betrekking op het verwerven van geluk en het afweren van ongeluk.

Een paraplu in huis openen heeft gekibbel tot gevolg. Als iemand om zout, peper of een scheermes vraagt, moet dat niet worden overhandigd, maar worden neergelegd zodat de vrager het zelf kan opnemen. Het overhandigen heeft onvermijdelijk ruzie tot gevolg.

Op de schaduw van een ander trappen kan onaangename gevolgen voor hem of haar hebben. Wanneer een *'saka pikien'* (een met de helm geborene) in gezelschap van een ander iemand langs een begraafplaats komt, moet

hij ervoor zorgen dat zijn begeleider niet aan de kant van het kerkhof loopt.

De zegswijze met de helm geboren zijn duidt op een geboorte waarbij de vruchtvliezen het hoofdje (inclusief het gezicht) van het kind bedekken. De risico's daarvan zijn onmiddellijk met eenvoudige maatregelen op te heffen. Het volksgeloof schrijft aan kinderen die met de helm zijn geboren, het tweede gezicht, de gave van voorspelling of helderziendheid, toe. Bijgeloof...

In het verleden speelde het een belangrijke rol in het dagelijks leven. Bijgeloof verklaarde toevalligheden en gaf de mogelijkheid om risico en ongeluk af te wenden. In onze moderniserende samenleving heeft bijgeloof een verwaarloosbare invloed in het openbare leven, maar het is nog steeds wijdverbreid in de gemeenschap. Zelfs bij artiesten, topsporters en liefhebbers van sport komt nog veel bijgeloof voor.

Er zijn nog wel meer, veel meer, voorbeelden van uitingen van bijgeloof te noemen, maar daar hebben we hier niet de ruimte voor. Dat is trouwens ook de bedoeling niet.

Degenen die voor het eerst hiermee worden geconfronteerd, en dat hoeven niet perse vreemdelingen te zijn, zullen dit waarschijnlijk met de nodige scepsis tegemoet treden.

Dat is best. Maar vergeet niet, 's lands wijs, 's lands eer. 🏹

Diepgeworteld in onze multi-etnische samenleving is bijgeloof in Suriname echt niet gebonden aan een bepaalde bevolkingsgroep; het komt in vele uitingen in alle etnische geledingen van onze samenleving voor. Uitingen van hetzelfde bijgeloof komen we bij alle bevolkingsgroepen tegen; wij leven naast en met elkaar en het is daarom niet verwonderlijk dat gebruiken in de ene groep ook in andere voorkomen.

Een gebruik dat zijn betekenis aan deze context ontleent, is de vrees om namen te noemen. Dit komt zowel bij de Indianen als de bosnegers (tegenwoordig Inheemsen en Marrons genoemd), evenals bij een groot deel van de creoolse bevolking. Inheemsen passen ervoor op de naam van een waterval te noemen, vóór ze die gepasseerd zijn. Ook rotsen met inscripties, waar ze een heilige vrees

It is evening in Paramaribo. Suddenly a dog begins to howl. It does not take long before all the dogs in the neighborhood are howling in chorus. Many will get goose bumps from it. Because that is the sign that ghosts are about. Ghosts that dogs can see but not human beings.

Superstition ...

From the branch of a tree or the roof of a house the consistent hooting of an owl is heard. People in the vicinity cock their ears and look at each other knowingly. A bad omen. If the hooting from the owl comes from the roof of a house, somebody will die in that house. The threat can be averted by removing shoes and laying them down with the soles facing upwards.

Superstition ...

Superstition in Suriname

Deeply rooted in our multi-ethnic society, superstition in Suriname is not tied to a specific population group; it occurs in many expressions in all ethnic segments of our society. Expressions of a similar superstition are to be found in all population groups; we live next to- and with each other and it is therefore not surprising that customs in one group also occur in another one. A custom that derives its meaning from this context is the fear of speaking names. This is prevalent among Amerindians as well as bush Negroes (called natives and Maroons nowadays), as well as a large part of the Creole population. Natives are careful not to mention the name of a waterfall before they have passed it. Rocks with inscriptions will provoke a holy fear and are not named. This fear of names was probably carried by slaves from Africa. In the past a Maroon would not have dared pronounce the name of a plantation while sailing past it. From a Maroon you will only hear the name of a sula or rapids in a river after he has passed the dangerous spot.

Especially in this context the Acaribo plantation on the Suriname River can be mentioned. The Maroons but also the city-creoles believe that an accident will happen to them if they name the plantation while sailing past. The river widens at this point and with strong winds the water can be very turbulent. It is in all respects likely that the superstition had its foundation here.

Maroons along the Maroni River show the same fear for the Sipaliwini creek. Another remarkable custom is that Maroons who travel at night in the forest cannot be called by their name. If this happens anyway the person called or spoken to simply does not answer.

Superstition is the non-motivated belief in a supernatural force. Certain objects would possess magical

qualities and the future would be influenced by certain actions, that rationally considered have nothing to do with future events. Superstition is often concerned with attracting luck and averting misfortune.

Opening an umbrella in the house will result in quarreling. When somebody asks for salt, pepper or a razor, it should not be handed over but deposited so the person asking for it can pick it up himself. Handing it over inevitably results in a quarrel. Stepping on someone else's shadow can have dire consequences for him or her. When a 'saka pikien' (child born with a caul) accompanied by someone else walks along a cemetery, he has to make sure that the person accompanying him does not walk on the side of the cemetery.

The saying born with a caul indicates a birth where the membrane surrounding the amniotic fluid, a part of which sometimes covers a baby's head when it is born. The risks involved can be immediately removed with some simple measures.

Common belief ascribes to children born with a caul, the second face, the gift of prophecy or clairvoyance.

Superstition ...

In the past it played an important role in the daily life. Superstition explained coincidences and provided the possibility of averting risk and bad luck. In our modernizing society superstition has a negligible influence on public life although it is still widely spread in society. Even with artists, top sportsmen and sport enthusiasts superstition still occurs frequently.

We can name many more examples of expressions of superstition but lack the space to do so. As a matter of fact it is not the intention anyway. Those confronted with it for the first time, and they do not have to be necessarily foreigners, will probably face it with the necessary skepticism. This is the best way. But do not forget, in Rome do like the Romans. ➤

Journal of

De mystiek van Djaran Kepang

In het culturele leven van de Surinamer spelen religie en bovennatuurlijke krachten een belangrijke rol. Binnen alle etnische groepen komen in de beleving van de traditionele cultuur en cultuuruitingen raadselachtige en onverklaarbare gebeurtenissen voor die de mensen danig bezighouden.

In de Javaanse cultuur bijvoorbeeld, is dat de Djaran Kepang, wat paardendans betekent.

Onder het dansen raken de dansers en trance en gedragen zich als paarden, tijgers of apen. Een danser die het gedrag van een tijger vertoont puzzelt terwijl hij in trance is een hele levende kip op, maar onderzoek van de maaginhoud na de dans, brengt geen sporen van kippenvlees aan het licht...

In Indonesië schrijven velen vreemde, onverklaarbare gebeurtenissen toe aan de Stille Kracht: Indisch mystiek die mensen rillingen bezorgt en die ze doorgaans uit zwarte magie of toverkunst verklaren. Velen vinden dit echter onzin. Kenners van de Djaran Kepang ontkennen echter niet dat bij deze dans 'bovennatuurlijke' krachten in het spel zijn.

Bij de Javanen in Suriname is Djaran Kepang een cultuuruiting waarbij mensen die zich daaraan overgeven in extase raken. De dans is afkomstig uit Java in Indonesië.

Djaran betekent paard. De dansers kleden zich in rituele kostuums en rijden op van gevlochten rietstengels of van hout vervaardigde 'paarden'.

The mystique of Djaran Kepang

Religion and supernatural powers play an important role in Suriname's cultural life. Within all ethnic groups, while experiencing the traditional culture and cultural expressions, unexplainable events occur that thoroughly interest people.

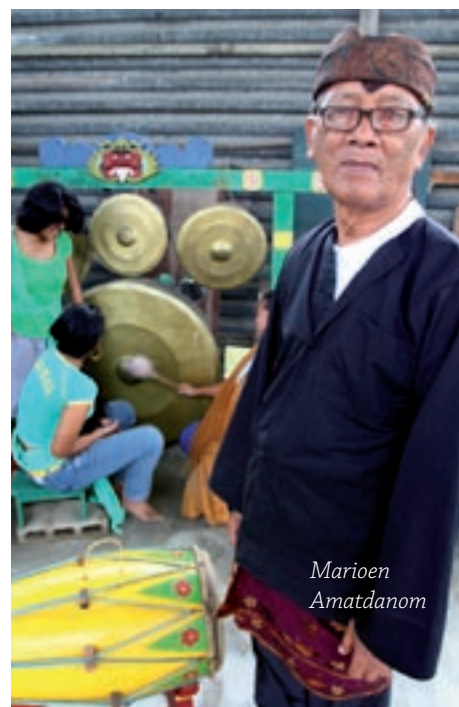
In the Javanese culture for instance, it is Djaran Kepang, signifying dance of the horses. During the dance the dancers get into a trance and behave like horses, tigers or monkeys. A dancer demonstrating the behavior of a tiger, greedily eats a whole live chicken, but an examination of the stomach contents after the dance, reveals no traces of chicken meat ...

In Indonesia many attribute strange, unexplainable events to the hidden powers: Indonesian mystique that give people the shivers and that they explain as black magic or sorcery. Many believe it however to be nonsense. Authorities on Djaran Kepang do not deny that supernatural powers are at work during the dance.

For the Javanese in Suriname Djaran Kepang is a cultural expression whereby people that submit to it get in trance. The dance is of Javanese origin in

Indonesia. Djaran means horse. The dancers dress in ritual costumes and ride on 'horses' made of woven reed stems or wood.

The eighty-year old Marioen Amatdanom, authority on the Javanese culture and chairman of the Putri Mardi Bekso foundation tells us more about the horse dance. Despite his advanced age he is still active with Javanese dance styles, though in a supervisory function nowadays, the gamelan music, the making of gamelan instruments and the fashioning of Wayang puppets. In his younger years he was a celebrated Djaran Kepang dancer in his native village of Rust en Werk. The still young looking Amatdanom explains that the most important individual at Djaran Kepang is the Dukun, the leader. He is imbued with supernatural powers and gifts. He guides the dancers

Marioen
Amatdanom

De tachtigjarige Marioen Amatdanom, kenner van de Javaanse cultuur en voorzitter van de Stichting Putri Mardi Bekso verteld ons meer over de paardendans. Ondanks zijn hoge leeftijd is hij nog steeds actief bezig met Javaanse dansvormen, nu weliswaar in een superviserende rol, de gamelanmuziek, het maken van gamelan muziekinstrumenten en het vervaardigen van Wayangfiguren. In zijn jonge jaren was hij in zijn geboortedorp Rust en Werk in het district Commewijne een gevierde Djaran Kepang danser.

De nog jong ogende Amatdanom legt uit dat de belangrijkste figuur bij Djaran Kepang de dukun, de leider, is. Deze beschikt over bovennatuurlijke krachten en gaven. Hij begeleidt de dansers die in trance raken. Hij is ook degene die een eind maakt aan de trance van de dansers door gebeden (of zijn het toverspreuken?) te prevelen.

De in trance verkerende dansers gedragen zich als waren ze paarden, soms tijgers, apen, bosvarkens, slangen enz. Ze eten gras, kunnen heel hoog springen, kokosnoten met de blote hand van de bast ontdoen en in één keer wel zes liter water opdrinken; een heel lange slok! Na de dans hebben ze er totaal geen weet van wat ze allemaal hebben gedaan toen ze onder invloed waren.

De traditioneel bij de dans behorende muziek

is gamelanmuziek. Een muziekvorm overigens die niet meer is weg te denken uit de Javaanse gemeenschap in ons land.

Omstreeks 1912 werden in Suriname de eerste gamelan muziekinstrumenten ontwikkeld, maar het zou tot 1941 duren voor ze min of meer op de juiste toon (Slendo) werden afgestemd.

De materialen die voor de bouw van gamelaninstrumenten werden gebruikt waren restanten van olievaten, en in feite alle soorten ijzerschroot. Hoewel deze instrumenten niet zo zuiver klonken als de oorspronkelijke uit koper, brons en ijzer vervaardigde uit Java, waren de lokaal gebouwde toch wel redelijk van toon en klank.

Pas omstreeks 1954 toen bij enkele metaalconstructiebedrijven in Paramaribo, de ijzeren platen, zeg maar het *toetsenbord*, op maat konden worden gesneden werd de bouw van de gamelan muziekinstrumenten op grotere schaal ter hand genomen.

In de periode 1950 tot circa 1980 waren er in nagenoeg alle districten vrij veel gamelanorkesten of –groepen te vinden. Tegenwoordig beoefenen steeds minder groepen deze muziekvorm, doordat weinig of geen aandacht aan overdracht van de traditionele kennis wordt besteed. Marioen Amatdanom wil dit cultureel erfgoed echter in ere houden. Hij is

nog steeds leider van een gamelangoep die regelmatig optreedt.

Gamelan muziek is onontbeerlijk bij Djaran Kepang, omdat het dé manier is om de danser in de juiste stemming en het juiste ritme te brengen, waaruit hij en de nodige inspiratie en kracht kan putten om de dans te kunnen uitvoeren.

Amatdanom zegt tijdens zijn actieve periode als Djaran Kepangdanser zelf nooit in trance te zijn geraakt. "Je kunt maatregelen nemen om niet in trance te geraken," zegt hij. "Bijvoorbeeld door jonge bladeren van de kokosboom om een van je polsen te wikkelen. Ook het omgekeerd, binnenstebuiten, aantrekken van je onderbroek voorkomt dat je bij het dansen in trance geraakt."

Hij vertelt dat zowel mannen als vrouwen Djaran Kepang mogen dansen. "Maar de vrouw wordt dat afgeraden.

Hij gelooft heilig in magische krachten die het doen en laten van de mens kunnen beïnvloeden. "Er zijn raadselachtige, geheimzinnige en onverklaarbare zaken die zich aan ons opdringen. Wij kunnen hier weerstand tegen bieden door de Almachtige te eren en te aanbidden."

that get in trance. He is also the one that ends the trance of the dancers by mumbling prayers (or is it incantations?). The dancers that are in a state of trance behave as if they were horses, sometimes tigers, monkeys, wild boars, snakes, etc. They eat grass, can jump very high, remove the husk of a coconut with their bare hands and drink as much as six liters of water in one time; a very long swallow indeed! After the dance they have no knowledge whatsoever of what they have done while under influence.

The music that traditionally belongs to the dance is the gamelan music. As a matter of fact it is impossible to imagine the Javanese community in our country without this music style. Around 1912 the first gamelan musical instruments were developed in Suriname but it would not be until 1941 that they were properly tuned (Slendo). The materials used for the construction of the gamelan musical instruments were remainders from oil barrels, and in fact all kinds of Iron scrap. Although these instruments did not sound as pure as the original Javanese ones made from copper, bronze and iron, the local-made ones had a reasonably good tone and sound. Only around 1954 when a few metal construction companies in Paramaribo were able to cut the metal plates, you could say the keyboards, to measure; construction of the gamelan musical instruments could be undertaken on a larger scale. In the period 1950 to about 1980 many gamelan orchestra could be found in nearly all districts. Nowadays less and less groups practice this music style as little or no attention is paid to the transfer of traditional knowledge. Marioen Amatdanom is determined to maintain this cultural heritage though. He is still the leader of a gamelan group that performs on a regular basis.

Gamelan music is indispensable with Djaran Kepang because it is THE way to get the dancer in the right mood and rhythm, when he can draw the needed inspiration and strength to perform the dance.

Amatdanom says that during his active period as a Djaran Kepang dancer he never got into trance himself. "You can take measures not to get in trance", he says. "By wrapping young leaves from a coconut tree around one of your wrists for example. Wearing your underwear upside down inside out also prevents you from getting in trance while you dance".

He says that men as well as women are allowed to dance Djaran Kepang. "But a woman is discouraged to do so because when she falls you can look between her legs and that is no so decent".

He strongly believes in magical powers that can influence people's comings and goings. "There are enigmatic, mysterious and unexplainable things that obtrude themselves upon us. We can resist this by honoring and worshipping the Almighty".

Azema, de legende

Begin jaren zeventig van de vorige eeuw waarde een merkwaardig gebruik rond in het district Commewijne. Op de voordeur van menig huis was een wit kruis geschilderd en na zes uur 's avonds waagde zich niemand meer op straat. De huizen bleven potdicht, ouders hielden hun kinderen krampachtig tegen zich aan gedrukt en wie niet over elektriciteit beschikte, zorgde voor genoeg petroleum-lampen die de woning voldoende verlichtten. Men leefde in angst. Angst voor de Azema... Maar wat of wie is Azema?

Een Azema is, volgens de overlevering, een vampier die je ongemerkt kon naderen en voor je het wist, werd het bloed uit je halsslagader gezogen. Ziekte of erger nog, de dood zou daar onvermijdelijk het gevolg van zijn.

Door de Surinaamse geschiedenis heen zijn er diverse meldingen gemaakt van vampierbeten. Er zijn aangiftes gedaan bij de politie en een dienstdoende arts in Mariënborg, in het district Commewijne, kreeg tijdens zijn spreekuur zelfs patiënten die ervan overtuigd waren dat de twee identieke beten in hun hals onvervalste 'zuigzoenen' waren van de Azema. Een officieel onderzoek heeft nooit plaatsgevonden en de verhalen over Azema werden door de toenmalige koloniale machthebbers afgedaan als complete larekoek.

Een duik in de literatuur leverde het volgende op. De Azema of Asimma manifesteert zich meestal als een oude vrouw, maar ze kan eveneens de gedaante van een jeugdige en aantrekkelijke persoon aannemen. Ze is zo groot als een volwassen vrouw en heeft enorme vlerken, doch kan zich ook in een kleiner gestalte veranderen.

's Nachts vliegt ze met een lantaarn (olielamp of *kokolampoe*?) rond. Azema heeft de aard om bloed van de mens te drinken. Overdag is ze niet te onderscheiden van een 'gewoon' persoon en ze kan jaren lang met een ander (samen) wonen zonder dat die merkt dat hij of zij met een vampier te doen heeft. De drang om bloed te drinken kan door de Azema op iemand anders worden overgebracht en dat doet ze bijvoorbeeld met behulp van een rijpe banaan waar ze met haar tanden, net als die van een giftige slang, menselijk bloed in gespoten heeft. Wanneer nu een nietsvermoedend iemand zo'n besmette banaan eet, verandert ze zelf in een Azema. De Azema kan ook van vorm veranderen en wel zodanig dat ze door sleutelgaten en andere kleine openingen woningen en andere ruimten kan

binnenkruipen. Alvorens haar slachtoffer een beet toe te brengen, ontdoet zij zich van haar huid om haar slapende prooi vervolgens te sluipen en daar bloed van te zuigen. Ook kan zij iemand van op afstand met de ogen leegdrinken (hoe dit nou precies in zijn werk gaat, wordt niet in de literatuur beschreven).

Om een Azema te vangen, moet men ongemerkt haar afgelegde huid met peper en zout insmeren. Volgens oude vertellingen kan men dat doen door een kom met rijst op de grond te plaatsen. De Azema is geneigd op de kom af te stuiven waardoor deze omvalt; ze zal dan de gemorste korrels één voor één oprapen. Valt er een korrel op de grond dan gooit zij al de opge-raapte korrels weer op de grond, en begint van voor af aan. (Waarom ze dat doet, wordt evenmin verklaard). De tijd dat ze daarmee bezig is kan dan worden benut om haar huid met de genoemde specerijen in te smeren.

Wanneer de Azema terugkeert, kan zij niet meer in haar huid kruipen en verliest daardoor haar magische krachten. Dat is het moment om haar te overmeesteren. Zo komt dat, kort samengevat, in de beschikbare literatuur voor.

De Azema van Suriname vertoont grote gelijkenis met de Vampier uit Europa.

In de zeventiende en achttiende eeuw verspreidde zich een vampierhysterie vanuit Oost-Europa naar andere Europese zoals Oostenrijk, Duitsland, Frankrijk en Engeland. Daarin werd de Vampier beschreven als een mannelijke persoon die mensenbloed drinkt. Hoewel de meeste mensen dachten dat ziektes en dood behoorden tot het werk van God, ontstond er een onderstroom van geloof aan bovennatuurlijke en demonische krachten. En alras werd niet direct verklaarbare ziekte toegeschreven aan een demonisch wezen dat het leven uit de slachtoffers zoog...de vampier was geboren.

In de loop der tijden is, niet in het minst door toedoen van de filmindustrie, bij het fenomeen vampier een beeld gecreëerd dat gedomineerd wordt door duistere praktijken, demonische symboliek en seksualiteit, veelal geprojecteerd tegen een Victoriaanse achtergrond.

Het vampirisme zoals dat in onze tijd aan ons wordt voorgeschoteld, is gebaseerd op de befaamde mythe van Graaf Dracula. Een karakter ontsproten aan het brein van de schrijver Bram Stoker die de naam van zijn personage heeft ontleend aan de Roemeense taal waarin het woord *dracula* duivel betekent.

Echter, en dat is toch wel opmerkelijk, ook bij de inheemse cultuur in Suriname is het mythologisch wezen dat vooral 's nachts de mensen letsel toebrengt niet helemaal vreemd. Volgens oude vertellingen komt daarin de verschijning *Okoupere* of *Okowopere* voor, die wordt omschreven als een vrouwelijke vampier of een vrouwelijke vampiergeest.

Deze geest verandert 's nachts in een vleermuis die het heeft gemunt op het bloed van slapende mensen. Wat er werkelijk waar is van deze vertellingen kan helaas niet worden achterhaald. Maar het feit blijft dat, net als in het Europa van de zeventiende eeuw, ook in Suriname in de jaren zeventig, plotseling een hysterie ontstaat die alles te maken heeft met een bloedzuigend wezen. Waar dat aan kan worden toegeschreven is echter moeilijk te verklaren.

Hoe het ook zij, terwijl de mythe van graaf Dracula in 1890 uit de pen van Bram Stoker vloeide en later Hollywood het geslacht van de vampier gaandeweg veranderde in dat van een vrouw, deden in ons eigen Suriname al eeuwenlang griezelverhalen de ronde over een gevleugelde vrouw die 's nachts ongemerkt het bloed uit de levenden zoog... ➤

Azema, the legend

At the beginning of the seventies in the previous century a remarkable practice was making the rounds in the district of Commewijne. On the front door of many a house a white cross was painted and after six 'o'clock at night nobody dared venture out in the street. The houses remained shut tight; parents grimly hugging their children and those not having electricity had enough petroleum lamps to light up the house sufficiently. People lived in fear. Fear for the Azema... But what or who is the Azema?

According to tradition, an Azema is a vampire that can approach you undetected and before you knew it, the blood was sucked out of your carotid artery. Disease, or worse still, death would inevitably be the result.

Across the Surinamese history several mentions of vampire bites were made. Reports were made to the police and a doctor in attendance in Mariënborg, in the district of Commewijne, got during his consultation hour even patients that were convinced that the two identical bites in their neck were unadulterated hickeys from the Azema. An official inquiry was never made and the stories about the Azema were dismissed by the then colonial authorities as complete hogwash.

An excursion in the literature produced the following. The Azema or Asimma mostly manifests itself as an old woman, but she can take on the appearance of a young and attractive person as well. She is as tall as an adult woman and has enormous wings, but can also change into a smaller figure.

At night she flies around with a lantern (coconut oil lamp?). Azema has the disposition to drink human blood. During the day she cannot be distinguished from a 'normal' person and she can live together for years with another person without him or her noticing they are dealing with a vampire. The urge to drink blood can be transferred onto somebody else by the vampire. She does this for instance with a ripe banana she has injected with human blood with her teeth just like a poisonous snake does. When an unsuspecting person eats such an infected banana he turns into an Azema himself. The Azema can change his appearance in such a way as to be able to penetrate into homes or other spaces through keyholes or other small openings.

Before biting her victim she removes her skin and creeps up on her sleeping prey and sucks blood from it. She can also drain somebody's blood from a distance with her eyes (how this is done precisely is not described in the literature).

In order to catch an Azema one should approach unnoticed the discarded skin and rub it with pepper and salt. According to the old tales one can do this by putting a bowl of rice on the ground. The Azema is inclined to rush to the bowl and overturn it; she will then pick up the spilled grains one by one. If a grain falls to the ground she throws all the collected grains to the ground and starts from the beginning. (Why she does this is not explained either). The time she takes to do this can be used to rub the skin with the aforementioned spices. When the Azema comes back she cannot crawl back into her skin and loses her magic powers. That is the time to overpower her. This is in a nutshell, how it is described in the available literature.

The Surinamese Azema closely resembles the European vampire. In the seventeenth and eighteenth century vampire hysteria spread from Eastern Europe to other countries like Austria, Germany, France and England. The vampire therein was described as a male person that drinks human blood.

Although most of the people believed that sickness and death belonged to the work of God, an undercurrent of belief in supernatural and demonic powers emerged. Very soon, deceases not directly explainable were attributed to a demonic being that sucked the life from the victims... the vampire was born.

In the course of time, not in the least part by the film industry, a picture of the vampire phenomenon dominated by obscure practices, demonic symbolism and sexuality, mostly projected against a Victorian background, was created.

Vampirism as dished up nowadays is based on the famous myth of Count Dracula. A character originating from the brain of the writer Bram Stoker who borrowed the name of his character from the Romanian language where the word Dracula means devil.

But in the native Surinamese culture, and this is actually remarkable, the mythological being that injures people at night is not entirely unknown. According to old tales the appearance of *Okowopere* or *Okowopere* is described as a female vampire or a female vampire ghost.

At night this ghost changes into a vampire that is after the blood of sleeping people. What is really true about these tales cannot be discovered unfortunately. But the fact remains, that like in Europe in the seventeenth century, in Suriname in the seventies, all of a sudden hysteria that has everything to do with blood-sucking beings emerges. It is difficult however to explain to what this can be attributed.

In any event, while the myth of Count Dracula came from the pen of Bram Stoker and Hollywood later gradually changed the sex of the vampire in that of a woman, in Suriname horror stories are going around about a winged woman that unnoticed, sucks the blood from the living at night...

Heilige bomen

Het geloof dat planten bovennatuurlijke krachten bezitten bestond al in de oudheid. Vooral bomen spelen in sommige oude culturen een belangrijke rol, omdat ze magische en spirituele betekenis zouden hebben. Boomreuzen belichamen niet alleen levenskracht (sommige taxussen en mammoetbomen worden meer dan 2000 jaar oud), maar ook de kracht van herkenning. In de Bijbel moeten Adam en Eva van de 'boom der kennis' eten om te weten te komen wie zij zijn en wie God is. Het gevolg is dat zij uit het Paradijs verdreven worden.

Weleens Asterix en Obelix gelezen? Dan kent u ongetwijfeld de druïde Panoramix die van maretak de toverdrank bereidde waar Obelix zijn enorme kracht van kreeg. Een leuk stripverhaal, waar toch een kern van authenticiteit in zit.

De Germanen bijvoorbeeld, hadden een diepe verering voor bomen. Dit blijkt onder meer uit de gruwelijke straffen die boomschenders in de Germaanse tijd kregen. Bomen waren bij de Germanen geen 'woonplaats' van bovennatuurlijke wezens, maar ze stonden in nauwe verbinding met de goden. De doden werden bij Germanen in uitgeholde eiken boomstammen begraven. Zij vereerden hun goden niet in tempels, maar in wouden onder de blote hemel. Daarbij werd de aanwezigheid van de goden gevoeld. De boom had in zich zelf al een heilige betekenis bij de heidenen.

In Nederland waren vooral eiken en linden heilige bomen. Eiken en linden werden gebruikt om recht onder te spreken. In open plekken in het bos en in heilige omheiningen van heggen werd rechtgesproken en werden goden vereerd. Als grensmarkering werd vaak een boom gebruikt. Het schenden van deze grensboom werd bestraft met een gruwelijke doodstraf.

Toen de christelijke kerk in de vroege middeleeuwen begon met de kerstening van Nederland en België werden vele heilige bomen omgehakt. Het hout werd vaak gebruikt voor de bouw van de kerk of kapel, terwijl er daarnaast ook beelden, vaak Mariabeelden, of kruisen van werden gemaakt. Bleef de boom zelf behouden, wat soms voorkwam, dan plaatste men vaak een kruis, beeld of kapelletje bij of in de boom om op die manier de bevolking te kerstenen. Later werden opnieuw pogingen gedaan de verering bij het boomheiligdom tegen te gaan, door het beeldje te verplaatsen naar een kerk in de omgeving. Dit had meestal niet het gewenste effect.

Een volksgebruik dat tot in onze tijd voortleeft, is het opzetten van een kerstboom...

Er zijn vele volksverhalen over de wonderbaarlijke verschijning van Mariabeelden, die in de boom werden geplaatst. Wanneer de beelden verplaatst werden, kwamen ze op mysterieuze wijze weer naar de oorspronkelijke plek terug. De plaatsen werden vaak een bedevaartplaats, nog altijd trekken de boomheiligdommen vele belangstellenden.

Boomheiligdommen zijn de heilige plaatsen, of cultusplaatsen, van verschillende bevolkingsgroepen verspreid over de hele wereld. Bij deze heilige bomen komt en kwam men om de goden te vereren, te bidden of te offeren. Deze plekken werden meestal bezocht als heiligdom, maar vaak ook vonden belangrijke bijeenkomsten (zoals rechtspraak) plaats bij het boomheiligdom. Een boomheiligdom heeft veel overeenkomsten met een totempaal.

In India zijn ook heilige bomen waar lappen stof en kledingstukken in worden gehangen, waarmee men genezing probeert te vragen. Ook op Bali, onder andere bij Pura Tirta Empul, zijn heilige bomen aanwezig, en ook hier worden lappen stof rond en in de boom gehangen en worden dagelijks offerandes achtergelaten.

In Japan waren de vroegere tempels van de oergodsdienst (Shinto) bomen. In de loop der tijd werden er altaren bijgevoegd.

Ook Suriname heeft een heilige boom: de kankantrie (*Ceiba pentandra*) of kapokboom. (De Surinaamse naam is een verbastering van het Engelse cottontree en niet zoals sommigen denken de vertaling van *cancantree*). Over deze machtige boom, deze woudreus is veel geschreven en verteld. Een zo'n verhaal is dat zich om twaalf uur 's nachts spoken verzamelen bij de kankantrie. Je weet natuurlijk niet of dat waar is.

Kankantrie
Cottontree

Sacred trees

The belief that plants possessed supernatural powers existed already in days of yore. Trees especially play in some old cultures an important role because they would have a magical and spiritual meaning. Giant trees embody not only vitality (some yews and giant sequoias live more than 2000 years) but also the power of recognition. In the bible Adam and Eve had to eat from the tree of knowledge to discover who they were and who God is. The result is that they are evicted from paradise.

Ever read Asterix and Obelix? Then you undoubtedly know the druid Panoramix who prepares the magical potion from mistletoe which gave Obelix his enormous power. It is an amusing comic strip having a core of authenticity just the same.

Germans for instance profoundly worshipped trees. This is apparent from the gruesome punishments tree violators received in German times. For the Germans trees were not an “abode” for supernatural beings, but they were in intimate contact with the gods. The Teutons buried their dead in hollowed out oak trees. They worshipped their gods not in temples but in forests under the open sky. There, the presence of the gods was felt. The tree in itself already had a sacred meaning for heathens.

In The Netherlands oak- and lime trees especially were sacred trees. Oak- and lime trees were used to dispense justice under. In clearings of the forest and sacred enclosures justice was dispensed and gods worshipped. A tree was often used as a border marking. The violation of this border tree as punished with an atrocious death penalty.

When the Christian church started in the Middle-Ages with the Christianization of Holland and Belgium many of the sacred trees were felled. The timber was often used for the building of the church or chapel, while statues, often statues of the Holy Mary, or crosses were made from it. If the tree was preserved, which happened sometimes, a cross, statue or small chapel was placed at the foot of- or in the tree in order to Christianize the population that way. Later efforts were undertaken again to prevent worshipping at the tree sanctuary by moving the statue to a church in the area. This had not the desired effect most of the time. A popular tradition that has survived in modern times is putting up a Christmas tree...

There are many folk tales about a miraculous appearance of the Holy Mary statues that were

placed in the tree. When the statues were moved they mysteriously re-appeared at the original location. Those locations often became a place of pilgrimage; tree sanctuaries still attract many interested parties.

Tree sanctuaries are the sacred places, or cult places for different population groups spread over the whole world. At those tree sanctuaries they come and came to worship gods, pray or sacrifice. Those places were mostly visited as a sanctuary but often important meetings were held (like the administration of justice). A tree sanctuary has many similarities with a totem pole.

In India there are sacred trees where lengths of cloth or pieces of clothing are hung as a request to be cured from an illness.

On Bali too, at Pura Tirta Empul among others, there are sacred trees, and here also lengths of cloth are hung around and in the tree and daily sacrifices are left behind.

In Japan the early temples of the primeval religion (Shinto) were trees. In the course of time altars were added.

Suriname has a sacred tree as well: the kankantrie (Ceiba pentandra) or kapoktree. (The Surinamese name is a corruption of the English cotton tree and not like some think the translation of can-can tree).

Much has been written and told about this mighty tree, this giant of the forest.

One such story is that at midnight ghosts congregate at the kankantrie. Of course you don't know if this is true. It can be true, it is a question of believing or not. Most people don't really believe in it but are aware of the presence of unusual forces in nature.

Everybody knows it is not advisable to cut this tree. The one who does it will surely die or become seriously ill. Once somebody tried to cut a kankantrie. But it did not last long before he injured himself so seriously with his machete he used at the time, he had to stop right away. This is the story anyway that makes the rounds.

Het kan waar zijn, het is een kwestie van geloven of niet. De meeste mensen geloven er niet echt in, maar zijn zich ervan bewust dat er bijzondere krachten aanwezig zijn in de natuur.

Iedereen weet dat het niet aan te raden is deze boom om te hakken. Wie dat wel doet zal zeker sterven, of erg ziek worden. Ooit heeft iemand geprobeerd een kankantrie om te hakken. Maar het duurde niet lang of hij verwondde zichzelf zo erg met zijn houwer waar hij op dat moment mee bezig was dat hij gelijk moest ophouden. Zo althans doet een ander verhaal de ronde.

De kankantrie is de offerplaats van de binnenlandbewoners. In en onder de boom wonen geesten. Onder de kankantrie is het altijd schoon. Mensen komen daar echter niet aan te pas; het zijn de bosgoden zelf, die de boel schoonhouden. In, maar ook rondom de boom groeien heel veel medicinale planten die een bonuman (geestenbezweerder) nodig kan hebben om een ziekte of een andere aandoening te genezen dan wel uit te drijven. ➤

The kankantrie is the sacrifice place for the inhabitants of the interior. In and around the tree ghosts live. The foot of the tree is always neat. But people are not concerned here; it is the spirits of the forest themselves that keep it clean.

In, but also around the tree many medicinal plants grow that a bonuman (exorcist) may use to cure a disease or affliction or to exorcize.

When a bonuman knows there are herbs then he can use, but collects them without permission he can suddenly see a snake. This is proof to him that the herbs cannot be used anymore. He has to present his excuses and make a sacrifice for what he has removed. If he fails to do so, he must face the consequences. ➤

Chopard
EXCLUSIVE JEWELRY & WATCHES

CHEE'S SALON

CHEE'S SALON, for exclusive fine jewelry and time pieces.
SPANHOEKPASSAGE || 1^E ETAGE || DOMINEE STRAAT 2-4 || PHONE: +597 42 47 00 / +597 088 088 88

Mirage

Hotel & Casino

Pleasure to play....

Paramaribo Suriname Domineestraat #11 Tel. +597 520576 Fax +597 520577

Nieuw

2 landen, 1 Gevoel

TELESUR MOBIEL maakt van Suriname en Nederland 1 gemeenschap

Word lid van de gemeenschap en ervaar o.a.
de volgende voordelen:

- **2 nummers**   , **1 SIM-kaart**
- **2 Bestemmingen, 1 Tarief** € 0,10p/min

Klantenservice:

Via je mobiel: 1200 of 0637001200
via een andere telefoon: 09002021914
In Suriname: 403636

Sky Emporium

FRAGRANCES COSMETICS JEWELLERY CONFECTIONERY TOYS & GIFTS SNACKS SPIRITS & TOBACCO

On board sales only available on Mid-Atlantic flights.

Warm *welcome*

At Surinam Airways, we want to make your flight as enjoyable as possible. Even our tempting selection of onboard gifts and treats have been selected with your pleasure in mind. There's something for everyone, so why not treat yourself or a loved one to that special little something.

Keep the younger ones entertained during the flight with the 3 in 1 electronic game, delight the lady in your life with Les Parfum De Dior and for the gents, don't miss out on Giorgio Armani's Code. You can also choose from the range of tasty snacks onboard. Enjoy your flight!

HOW DO I PAY

We accept Euros, Visa Credit cards and Euro Mastercard

ALLOWANCES

Please note the following exceptions stand for these EU countries:

From Czech Republic - 200 cigarettes or 250g of smoking tobacco or 50 cigars or 100 cigarillos

From Estonia - 200 cigarettes or 250g of smoking tobacco*

From Hungary, Latvia, Lithuania, Poland, Slovakia or Slovenia - 200 cigarettes*

*No limit on other tobacco products as long as they are for your own use.

When travelling from outside the EU to the UK you are allowed to bring in the following, provided you travel with the items and do not intend to sell them.

- 200 cigarettes; or 100 cigarillos; or 50 cigars; or 250 gms of tobacco
- 2 litres of still table wine
- 1 litre of spirits or strong liqueurs over 22% volume; or 2 litres of fortified wine, sparkling wine or other liqueurs
- 60cc/ml of perfume
- 250cc/ml of toilet water
- £145 worth of all other goods including gifts and souvenirs

*The EU countries currently include:

Austria, Belgium, Cyprus (Greek part), Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Irish Republic, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Poland, Portugal, Slovakia, Slovenia, Spain (but not the Canary Islands), Sweden and the United Kingdom (but not the Channel Islands).

CUSTOMER SERVICE

All products are subject to availability. prices are correct at time of press.

All products shown are not to scale. Returned goods or enquiries in this range should be addressed to customer services at:

Alpha In-flight Retail, Abbey House 450 Bath Road, Longford, Heathrow. UB7 0EB UK

Air Surinam onboard shopping is produced for Alpha In-flight Retail
by Picot Limited, Aylesbury, Buckinghamshire HP20 1RE

fragrance for her

DKNY To Go €21.00

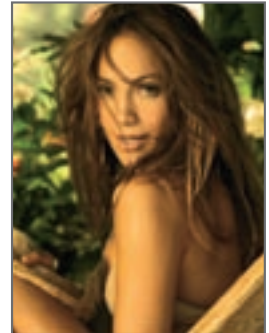
Eau de Parfum 30ml

The fragrance of New York captured in a vibrant, refreshing, modern fragrance.

Deseo by Jennifer Lopez €29.50

Eau de Parfum 50ml

The latest perfume Deseo from Jennifer Lopez opens with a tropical plant & Bergamot harmony transcends into a glittering burst of fresh orange blossom & pink geranium. Deseo is encased within a dazzling aquamarine & golden diamond bottle, a natural twist from JLO to the glamorous Jennifer Lopez identity.

DKNY
DONNA KARAN NEW YORK

**EXCELLENT
PRICE**

DKNY Be Delicious Duo €39.50

Eau de Parfum 2x30ml

Two delicious bites of temptation, one delicious gift. DKNY Be Delicious Eau de Parfum Spray is refreshingly succulent. DKNY Red Delicious Eau de Parfum Spray is daring and tantalising.

coffrets

Dior

Dior Les Parfums de Dior €35.00

Eau de Parfum 5 x 5ml

Five great fragrances from Dior in a coffret as precious as a jewellery box. Brand New Dior Addict Shine Eau de Toilette, J'adore Eau de Parfum, Miss Dior Chérie Eau de Parfum, Midnight Poison Eau de Parfum, Dolce Vita Eau de Toilette.

Travel Retail Exclusive

Calvin Klein

Calvin Klein Gent's Coffret €34.00

Eau de Toilette 5 x 15ml

Perfect for the discerning gentleman who likes to travel with style. The best selling collection consists of: Obsession Night Man, Euphoria Men, ck IN2U For Him, Eternity Men and ck One.

Travel Retail Exclusive

NEW

ESTÉE LAUDER

Estée Lauder Purse Spray Collection €35.00

Eau de Parfum 5 x 4ml

Five Estée Lauder Eau de Parfum Purse Sprays in a chic satin travel case: New Pure White Linen, Pleasures, Pleasures Exotic, Beautiful, and Estée Lauder Beyond Paradise.

Travel Retail Exclusive

NEW

his & hers

NEW

Prada Man €37.50

Eau de toilette 50ml

Introducing Prada Man. With its highly natural but seductive charm, the new fragrance for men makes and leaves a lasting impression. A rich, complex amber intermingles with the clean fresh scent of barbers soap.

PRADA

Prada Infusion D'Iris €47.00

Eau de Parfum 50ml

As elusive and unique as the precious ingredient from which it takes its name, Infusion D'Iris is inspired by a search for balance and harmony in a chaotic and contradictory world. Tradition is fused with idealism, heritage moulded to modernity, classicism reinterpreted through originality... Infusion D'Iris is a fresh, enduring, clean and sensual fragrance.

NEW

his & hers

BOSS Femme €40.00

Eau de Parfum 50ml

Femme is a creamy sensual fragrance with notes of jasmine and apricot. Perfect for the sophisticated woman.

BOSS
HUGO BOSS

NEW

BOSS Pure €39.50

Eau de Toilette 50ml

BOSS Pure is the new male fragrance from BOSS. Inspired by the idea of a man to become one with water, the fragrance is subtle, sophisticated and delightfully fresh. With its utterly energising scent that bursts with aquatic freshness, BOSS Pure captures the sensuality and emotion of a man united with the pure, unstoppable power of water.

DOLCE & GABBANA

DOLCE & GABBANA the one €48.50

Eau de Parfum 50ml

The One is a warm, oriental floral fragrance with a modern sensuality. A fragrance with a strong personality and a contrasting golden sweetness.

NEW

NEW

DOLCE & GABBANA the one for Men €39.50

Eau de Toilette 50ml

Dolce & Gabbana The One for Men is a concentrate of elegance and sensuality. A spicy, oriental fragrance, developed on the harmony of tobacco with refined woody notes. For the modern hedonist who never passes by unobserved.

GIORGIO ARMANI

Giorgio Armani Code for Men €44.50

Eau de Toilette 50ml

A new perspective on the Giorgio Armani man. The fragrance is elegant, timelessly sensual, understated yet heady. Armani's first masculine oriental: a fresh, spicy composition which opens on notes of lemon and bergamot, leading to a heart of olive flower. The cylindrical glass fragrance bottle is inspired by the satin lapels of an Armani tuxedo.

Buy both Armani Code for her and Armani Code for him for only €73, saving €14 off the combined onboard price

Giorgio Armani Code for Women €43.00

Eau de Toilette 50ml

The fragrance of New York captured in a vibrant, refreshing, modern fragrance.

NEW

Dior

Dior Gaucho Eye Shadow Pallet **€42.00**

A gorgeous palette of six eye shadows and applicator encased in a beautiful silver metallic case. A must have for any handbag!

NEW

Dior Lipstick La Collection **€39.00**

Exclusively designed for travellers, La Collection is a unique set that includes the five best shades of Dior lipsticks, presented in the signature Dior 'logo-mania' packaging.

Travel Retail Exclusive

NEW

CLINIQUE

Clinique All-in-one Palette **€39.50**

Everything you need for a polished, everyday look in one, sleek palette. Includes Super-powder Double Face Powder, Soft-Pressed Powder Blusher, Colour Surge Eye Shadow Quad, High Impact Mascara, two shades of Long Last Lipstick, two shades of Colour Surge Lipstick and Moisture Sheer Lipstick in a mirrored compact with applicators. Allergy tested. 100% fragrance free.

CAROLINA HERRERA
NEW YORK

NEW

Carolina Herrera Sunglasses €115.00

Fusing performance with fashion, these women's sunglasses from Carolina Herrera are the essential accessory, with a discreet CH logo engraved in metal on the side temples. The lenses are a subtle amber colour, scratch-proof and offer 100% UV protection. Flexible temples to fit all face sizes. Comes with a beautiful leather travel case and full one year guarantee.

Disney Princess Rings €10.00

A gift to delight any precious princess. Disney Princess Rings for 7 days of the week packed in eye-catching heart ring box.

Disney

NEW

jewellery

Three Pearl Bracelets with Silver Heart Drop €21.00

A set of three genuine cultured fresh water pearl bracelets in three colours, white, pink & peacock black.

pierre cardin

NEW

NEW

Pierre Cardin Earring Caddy €35.00

Pierre Cardin 6 piece earring set with 3 matching interchangeable pendants, featuring selection of rhodium plated hypoallergenic and nickel free earrings, with crystals. Beautifully presented in a luxury white wardrobe caddy.

NEW

Carlo Gioielliere Circle Pendant with Free Earrings

€21.00

Two silver plated ring designed pendant on a delicate chain. The inner circle is studded with cubic zirconia stones and rotates. Comes complete with a free pair of cubic zirconia stud earrings. Nickel free, gift boxed and guaranteed for one year.

With Free Earrings

FREE
EARRINGS

CARLO
GIOIELLIERE

Carlo Gioielliere Enamel Charm Bracelet €14.00

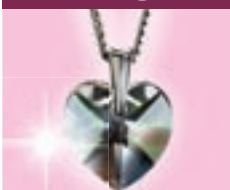
A cute silver plated bracelet featuring 4 colourful enamelled charms. Nickel free, gift boxed and guaranteed for one year.

NEW

watches

SEKSY[®]
wrist wear by
SEKONDA

FREE GIFT

Free crystal heart pendant
made with Swarovski Crystal
when you buy this
Sekonda Watch

NEW

Sekony Ladies

Eclipse Watch €59.00

Made with Swarovski crystal. Green mother of pearl dial. This watch features a self-adjusting bracelet, which can be easily adjusted by simply removing one or more of the ladder clasps. Guaranteed for two years.

**Free crystal heart pendant
with every purchase**

FREE GIFT

Free silver heart pendant
when you buy this
Sekonda Watch

NEW

Sekonda Pink Watch €35.00

Sekonda ladies quartz analogue square fashion watch with pink floral patterned mirror dial and pink strap. Special offer: with every purchase of this watch receive a FREE silver heart pendant with adjustable necklace.

**Free silver heart pendant
with every purchase**

SEKONDA

Sekonda Gents Rose Gold Chronograph Watch €70.00

Sekonda gents rose gold chronograph watch with silver white sunray dial. One second chronograph and water resistant to 50 metres. This watch is complemented with a brown padded leather strap. A classic watch with a trendy, modern twist. Guaranteed for 2 years.

NEW

gifts & gadgets

Three In One Electronic Game €14.00

Three cool games in one console; Space Attack, Soccer and Car Racing. Batteries included.

Wild Animal Cushions €11.50

Great for snuggling and really comfortable. These fold up and cute, cuddly companions can also be used as a travel pillow.

NEW

World Travel Adapter €14.00

Travel easy Worldwide universal travel adapter plug for use in most countries worldwide, with built-in fuse.

Surinam 747-300 Aircraft €15.00

Air Surinam model aircraft in scale 1:200. Subject to availability.

snacks

Maltesers Bag

€3.50

175g

M&M's Peanuts

€3.50

175g

Haribo Starmix

€3.50

175g

KitKat Chunky

€1.30

Kinder Bueno

€1.50

Mars 2 Pack

€1.30

85g

Pringles

Original, Sour Cream & Onion

€1.50 each

43g

drinks & tobacco

Smirnoff Blue Vodka €15.00

Johnnie Walker
Red Label €17.00

Johnnie Walker
Black Label €21.00

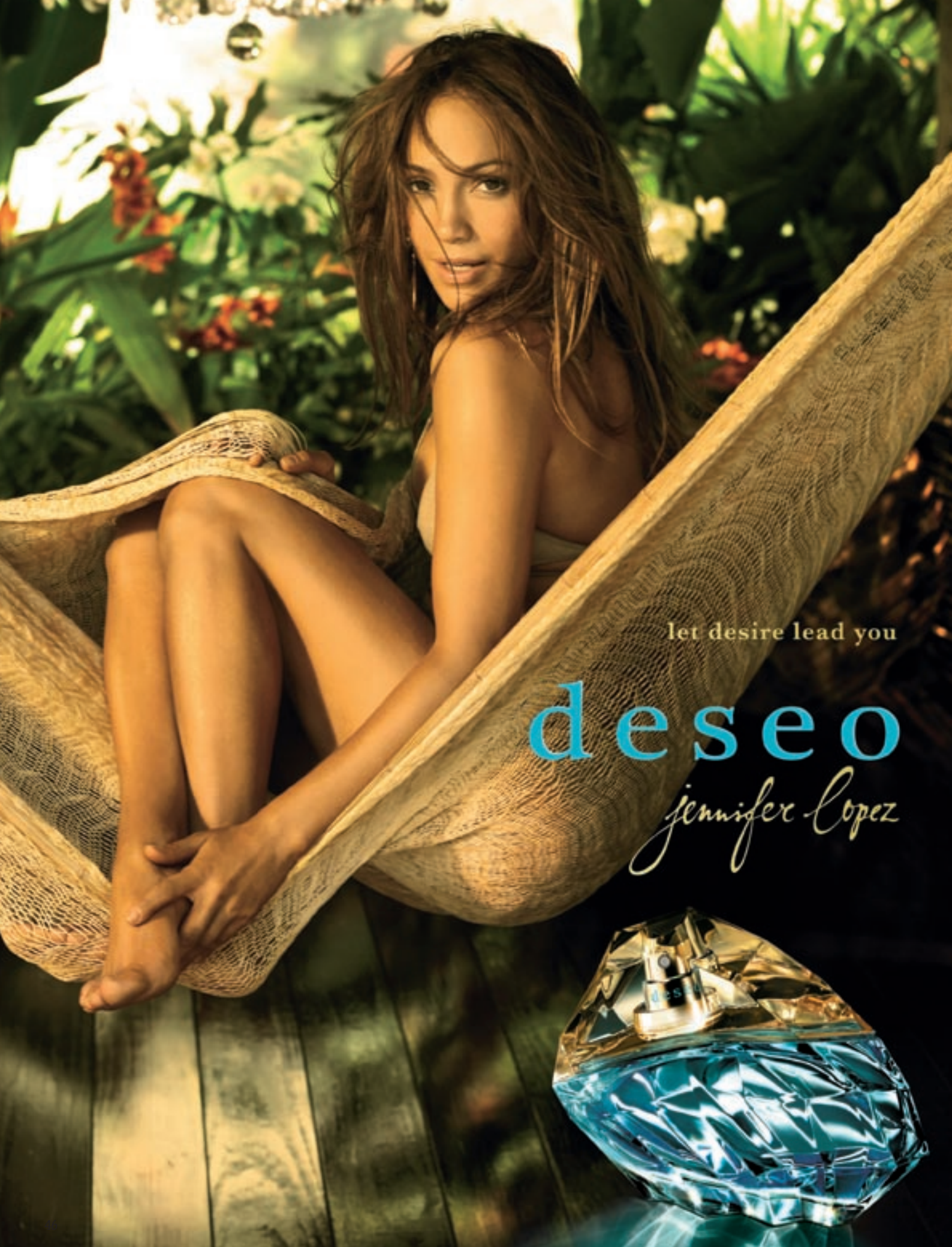

Marlboro Gold €21.00
200 carton

Marlboro Red €21.00
200 carton

A full-page advertisement for the 'deseo' fragrance by Jennifer Lopez. The background features a close-up of Jennifer Lopez with long, wavy brown hair, wearing a light-colored strapless top. She is sitting in a light-colored, textured hammock, looking back over her shoulder at the camera with a soft smile. The setting is outdoors, with lush green foliage and white flowers in the background. The lighting is warm and golden, suggesting late afternoon or early morning. In the bottom right corner, there is a clear, faceted glass bottle of the 'deseo' fragrance, which has a blue-tinted liquid and a silver-toned cap. The bottle is partially visible, with its base and lower body in the foreground.

let desire lead you

deseo

jennifer Lopez

The easy way to pay

				
---	---	--	---	---

Easily withdraw money and make payments in Suriname?

Your foreign ATM and credit card is now accepted by the more than 35 ATMs and more than 400 POS machines of DSB Bank!!

- Easily withdraw your money and make payments 24 hours a day, 7 days a week
- Safe, you always have the right amount of money in your pocket
- And inexpensive!!

You recognize our ATM and POS machines by our logo

Your bank, and more...

DSB Bank, Hendrick Arronstraat 26 - 30, P.O. Box 1806, Paramaribo, Suriname, Phone: + 597 47 11 00, Fax: +597 -41 17 50,
Swift: SURBSRPA, www.dsbbank.sr, info@dsbbank.sr,

STAGIAIRESSURINAME.COM

De startpositie van jouw carrière.

Stage lopen in Suriname.
De tijd gedurende welke een leerling of student een bepaald vak onder leiding in praktijk brengt, als onderdeel van de opleiding. Jouw positie in de maatschappij bepaal jij zelf. Je studie geeft daar richting aan. Een volwaardige stage is de bekroning van deze studie. Doe een zet en verleg daarmee je grenzen. Stagiaressuriname biedt assistentie bij de inschatting van alle stagemogelijkheden.

Ben je nu aan zet, ga dan voor een betere positie en meer.

Jouw partner in talent

CAR RENTAL

10% Discount
on rental periods of more than 1 week

Are you ready...

for the road ahead?

WWW.CARSPLUSNV.COM

KWATTAWEG 245 PARAMARIBO, SURINAME TEL: (+597) 492020 / 491919
NETHERLANDS: +31 0206905432 USA: +1 305-851-7702

Geesten

Column

Elke nacht om half drie beginnen alle honden in mijn buurt te huilen. En er zijn nogal wat honden in mijn buurt. Mijn eigen honden doen er ook aan mee. Het concert duurt ongeveer 20 seconden en dan plotseling houdt het op. Ik ben ervan overtuigd dat die beesten iets waarnemen wat u en ik niet zien. Sinds die tijd droom ik ook van honden. Soms red-den ze mijn leven. Soms moet ik met ze vechten. Maar in mijn dromen ben ik erg onhandig. Ik kan geen stok vinden om ze te slaan of ik schop steeds mis.

“Je moet de graven onderhouden, anders gaat je leven anders lopen”. Iwan leidt me rond op de Lutherse begraafplaats “Oud Vrede en Arbeid”. Zijn wijsheid klinkt als een commando vanuit de hemel boven het zwaar verwaarloosde kerkhof. Want de doden schijnen hier volkomen aan hun lot te worden overgelaten. Alleen zwervers kijken nog een beetje naar ze om. Iwan zegt dat hij al vanaf zijn 13e op de begraafplaats woont. Nu is hij 31. Hoewel de cijfers verrassend veel op een ezelsbruggetje lijken, ben ik bereid hem deze keer te geloven. “Als het donker is, komen de Haïtianen”, gaat hij vol overtuiging verder. “Ze stelen beenderen en vaak ook de overgebleven sieraden. Die bonjo’s raspen ze en ’s avonds als je slaapt blazen ze de poeder op je erf. Je wordt niet meer wakker en dan halen ze je huis leeg”. Iwan aarzelt even. Hij weet het, mijn geloof wordt nu wel erg zwaar op de proef gesteld. De vraag is immers of de slachtoffers van deze kwaai zaakjes echt nooit meer wakker worden. Iwan moet mijn gedachten hebben

gelezen. “Ogri sani”, zegt hij gelaten “Alleen de ware obiama kan ze helpen”.

Ik bekijk de zwerver met andere ogen. Hij kent het verschil tussen de ware wintigenezer en de kwakzalver. Maar aan de andere kant, na al die jaren op dit vreedzame kerkhof te hebben gebivakkeerd, gelooft hij dus nog steeds dat er boze geesten bestaan, die andere mensen kwaad doen. Van ‘wisi’ had ik zelf al eerder gehoord, maar mijn Hollandse nuchterheid heeft zich daar altijd tegen verzet. Dat neemt niet weg dat ze het bij mij wel hebben geprobeerd. Een dooie muis in een klem op ‘t balkon, een kluwen watten met breinaalden op m’n erf. Het moeten stuk voor stuk aanslagen op m’n leven zijn geweest.

Iwan deinst even achteruit als ik hem dit vertel. Alweer een ervaring rijker. Nu proberen ze ook al bakra’s bang te maken met hekserij! Dit moet hij aan zijn vrienden gaan vertellen. Maar hoe zal dit verhaal er volgend jaar uitzien? ‘Voodoo-moord op Bakra’? “Ach, doodgaan doen we allemaal”, zei ik quasi luchtig, om legendevorming te voorkomen. Dat is het voordeel van orale overlevering. Je kunt de geschiedenis zo gemakkelijk naar je hand zetten. Er wordt toch al zo vreselijk gesold met de waarheid. Was dat ook niet gebeurd in het drama rond het Afobaka-stuwmeer? Michiel van Kempen schrijft daarover in “Een geschiedenis van de Surinaamse literatuur”. De bewoners van de dorpen die onder water kwamen te staan, bezongen hun woede en verdriet in duizend verzen. Eén zo’n lied was bestemd voor Granman Aboikoni.

Daarin wordt de Nederlandse botanicus Jan Christiaan Lindeman ervan beschuldigd de hand te hebben gehad in de bouw van de stuwdam. De arme Lindeman wist nergens van. Hij was juist tegenstander van die dam.

Ik besloot deze geschiedenis maar niet aan Iwan te vertellen. Verhalen over goed bedoelende Hollanders die niet door Surinamers worden begrepen, doen wat pathetisch aan. Liever praten we verder over boze geesten. Ik maak hem deelgenoot van het mysterieuze hondengejank in mijn buurt, over de terugkerende hondendromen en mijn mislukte agressie als ik met ze moet vechten. Iwan lacht. “Ik wist het. De mens is van nature goed”, zegt hij en loopt naar zijn hangmat. Nog altijd heb ik niet begrepen wat hij hiermee heeft bedoeld, maar een discussie met de hoeder van de Lutherse begraafplaats was natuurlijk onbegonnen werk geweest. ➤

Henk Hendriks (1946) is freelance journalist in Suriname. Deed hier in 1969 gedurende een half jaar onderzoek voor zijn studie sociologie. Bekleedde in de jaren ‘70 en ‘80 beleidsfuncties in het kader van de vestiging van Surinamers in Nederland. Werkte van 1987 tot 2008 als Suriname specialist voor Radio Nederland Wereldomroep.

Ghosts

Every night at two thirty all the dogs in my neighborhood start howling. And there are quite a few of them in my neighborhood. My own dogs join in as well. The concert lasts about twenty seconds and then stops suddenly. I am convinced that those animals perceive something you and I cannot see. Since that time I also have dreams about dogs. Sometimes they save my life. Sometimes I have to fight them. But in my dreams I am very clumsy. I cannot find a stick to hit them with or I constantly miss when I kick them.

“You have to maintain the graves otherwise your life will change”. Iwan shows me around the Lutheran cemetery “Oud Vrede en Arbeid”. His wisdom sounds like a command from the sky above the heavily neglected cemetery. The dead seem to be completely left to their own devices. Only tramps seem to look a bit after them. Iwan says that he has been living in the cemetery since he was 13. Now he is 31. Although the figures look surprisingly like a mnemonic aid, I am prepared to believe him this time. “When it is dark, the Haitians come”, he continues convincingly. “They steal the bones and often the remaining jewelry. They grate the bones and at night when you are asleep they blow the powder over your garden.

You do not wake up and then they strip your house bare”. Iwan hesitates for a moment. He knows it, my faith is been put severely to the test. The question remains after all if the victims of this evil business never wake up again. Iwan must have read my thoughts. “Bad business”, he says resignedly, “Only the genuine obeah man can help them”. I look at the tramp with different eyes. He knows the difference between the true winti (wind)-healer and the charlatan. But on the other hand, after having bivouacked all these years in this peaceful cemetery, he still believes that evil spirits exist to hurt other people. I had heard about wisi (witchcraft) before but my Dutch sobriety always set its face against it. They tried it with me all the same. A dead mouse in a trap on the balcony, a ball of cotton wadding with knitting needles in my garden. Each one of them had to be an attempt on my life.

Iwan flinches slightly when I tell him this. Another experience acquired. They even try now to scare white people with witchcraft! This he has to go tell his friends.

But how will this story look like next year? Voodoo-murder on white man? Ah well, we all have to die”, I say nearly airily, to prevent legend forming. This is the advantage of oral tradition.

You can easily mould history to your will. The truth has been terribly trifled with already anyway. Was this not the case in the drama around the Afobaka artificial lake? Michiel van Kempen writes about this in “A history of the Surinamese literature”. The residents of the villages that were flooded sang about their anger and grief in a thousand verses. One such song was intended for Granman Aboikoni. Here the Dutch botanist Jan Christiaan Lindeman is accused of having participated in the construction of the dam. Poor Lindeman knew nothing about it. As a matter of fact he was an opponent of that dam.

I decided it was better not to tell Iwan this story. Tales about well-intended Dutchmen that are not understood by Surinamese sound kind of pathetic. It is better to continue talking about evil spirits. I make him a partner in the mysterious dog howling in my neighborhood, about the recurring dog dreams and my failing aggression when I have to fight them. Iwan laughs. “I knew it. Man is good by nature”, he says and walks to his hammock. I still fail to understand what he meant by that, but a discussion with the keeper of the Lutheran cemetery was of course a hopeless task. ➤

Henk Hendriks (1946) is freelance journalist in Suriname. Did a half year of research in 1969 for his sociology study. Held in the seventies and eighties management functions within the scope of Surinamers settling in the Netherlands. Worked for Radio Netherlands World service (RNW) from 1987 to 2008 as the Suriname specialist.

Afkodré is afgeleid van het Nederlandse woord afgoderij. Een van de belangrijkste uitingen van (bij)geloof vinden we in de winti. Hier moet een onderscheid gemaakt worden tussen geloof en bijgeloof. Geloof is een vast en innig vertrouwen op God en Gods woord zoals het gepredikt wordt in de godsdienst die men belijdt.

Wat in de ene cultuur geloof is wordt in de andere als bijgeloof aange-merkt, en omgekeerd.

Voor de missionarissen die het als hun heilige taak beschouwden verre, vreemde oorden te bezoeken, met geen ander doel dan de heidenen en barbaarse volken die daar leefden tot hun godsdienst te bekeren, was geloof aan de wonderdadige kracht van allerlei voorwerpen,

handelingen, verschijnselen die daar heerste onchristelijk bijgeloof en zelfs afgoderij. Afgoderij was tot 8 september 1971 in Suriname bij de wet verboden, hoewel een duidelijke omschrijving van wat men hieronder moet verstaan steeds ontbroken heeft.

Artikel 25 in het wetboek zoals gepubliceerd op 03 juni 1833:

“De Procureur-Generaal zal insgelijk de bevoegdheid hebben, om alle afgodische dansen, onder welke benaming dezelfde ook mogten plaatsvinden, des noods met de sterke hand te doen eindigen, onverlet de toepassing der Strafwetten, daartegen gestatuëerd.”

Dit wetsartikel is steeds gezien als discriminatie op godsdienstig gebied en paste ook niet in de Surinaamse situatie. De bij winti

gebruikelijke rituelen en dansen moesten vroeger dan ook altijd in het geheim plaats vinden. Tegenwoordig worden er regelmatig winti manifestaties georganiseerd die goed worden bezocht.

Winti is een Afro-amerikaanse godsdienst waarvan het complexe geloof in goden en magisch religieuze praktijken het leven van vooral de volkscreool in sterke mate beheerst.

Winti betekent in gewoon Nederlands wind. Hiermee wordt aangegeven dat de goden en geesten net als de wind onzichtbaar en ongreepbaar zijn en zich snel kunnen verplaatsen. Winti wordt ook wel avodu genoemd naar het Dahomese woord vodu voor god.

De zogenaamde afgoderij-, bezwerings- of wintidans is met de slaven uit Afrika overgekomen.

Afkodré, winti & wisi

Afkodré(idolatry), winti(wind) and wisi(witchcraft)

George Orie

Afkodré is derived from the Dutch word ‘afgoderij’(idolatry). One of the most important expressions of (superstition)faith is to be found in winti. A distinction is to be made here between faith and superstition. Faith is a steadfast and profound trust in God and God’s word as being preached in the religion one professes.

What is religion in one culture is considered superstition in another and the other way around. To the missionaries – considering it as their holy duty to visit faraway, strange places with no other purpose than to convert to their religion heathens and barbaric peoples – belief in the miraculous power of all sorts of objects, acts, phenomena that prevailed there were un-Christian superstition and even idolatry. Until September 8th 1971, idolatry was forbidden by law, although a clear description of what was meant by this was always missing. This article of law was always perceived as discrimination based on religious grounds and never suited the Surinamese context. The customary rituals and dances that were part of winti always had to take place in secret in the past. Nowadays winti events are regularly organized and are well attended.

Winti is an Afro-American religion with a complex belief in gods and magical religious practices that strongly dominates the life of the common Creole especially. Winti just means wind in Dutch. This is to indicate that gods and spirits are invisible and intangible and move quickly like the wind.

Winti is also called *avodu* from the Dahomey language word *vodu* for God. The so-called idolatry-, conjuration- or winti dance came over with the slaves from Africa and because they originated from different parts of the Dark Continent it is

an attempt at reconciling or exorcising evil spirits. – Except for the dance winti is in fact the same as exorcism, with this difference that the latter is considered as *religion* and the former as *superstition*-. The winti dance or wintipré is in part des-

plausible that different African religious dances coalesced in Suriname, explaining the diversified character of the winti dance. The winti dance cannot be seen as a recreational dance. As a rule the purpose is to find a medicine to cure a disease or

tined to gods, but also for the spirits of deceased family members. The dance is preceded by purifying baths and a feed.

Omdat ze uit verschillende delen van het zwarte continent afkomstig waren is het aanmerkelijk dat verschillende Afrikaanse godsdienstige dansen in Suriname zijn samengesmolten, waarmee het afwisselende karakter van de wintidans zou zijn verklaard.

De wintidans kan zeker niet als een ontspanningsdans worden gezien. In de regel is het doel het zoeken naar een medicijn om een zieke te genezen of een poging om Boze geesten te verzoenen of uit te drijven. –Afgezien van de dans is winti dus in wezen hetzelfde als exorcisme, met dit verschil dat het laatste als geloof wordt beschouwd en de eerste als bijgeloof –.

De wintidans of wintipré is deels bedoeld voor goden, maar ook voor de geesten van overleden familieleden. De dans wordt voorafgegaan door reinigingsbaden en een eetpartij. Het resultaat van een wintidans is dat een of meerdere deelnemers verlost zijn van een geest die in hun lichaam huist.

Voor de Marrons, en trouwens ook voor andere etnische groepen waar het zelfde ritueel wordt uitgevoerd, weliswaar onder een andere naam, is de wintidans een indrukwekkende en schrik aanjagende openbaring uit de geestenwereld.

Wanneer alle voorbereidingen voor de dans zijn getroffen, waarbij het besmeren van het lichaam met witte klei of pimba (kaolien) een grote rol speelt, zet een der dansers een monotoon lied in, spoedig gevolgd door anderen. Het duurt niet lang of onder de invloed van de muziek en de drank, die natuurlijk niet ontbreekt, beginnen de dansers bewegingen met hoofd en ledematen te maken. De muziek wordt steeds woester en de dansers raken steeds meer in geestvervoering, totdat er één, al of niet stuiptrekkend, over de grond rolt, door de winti bezeten.

–Dit doet zich ook voor bij de Djaran Kepang, de paardendans van de Javanen –.

Bezetenheid is zeer gezocht, omdat deze gezien wordt als de manier waarop de goden zich manifesteren.

One of the ways an Evil spirit can possess a human being, or adversely affect their life is by means of wisi. Wisi is a poison, a harm-causing magic potion of the Maroons. The word is probably a corruption of the English word witch. The life of

Maar de bovennatuurlijke wereld door deze rituelen opgeroepen wordt niet alleen bevolkt door goden, maar ook door Boze geesten.

Verklaringen voor de handelingen en gedragingen van personen die bezeten zijn (in trance raken), zijn uiteenlopend.

Een van de manieren waarop een Boze geest bezit kan nemen van een mens, of zijn of haar leven nadelig kan beïnvloeden, is door middel van wisi. Wisi is een vergif, een schade veroorzakend tovermiddel van de Marrons. Het woord is vermoedelijk een verbastering van het Engelse witch. Het leven van de Marron wordt beheerst door de vrees voor wisi en obia (=tovenarij, Engels obeah).

De gifmenger die zijn/haar beroep maakt van het onder allerlei geheimzinnige omstandigheden bereiden en voor geld verkopen van zijn middeltjes, wordt wisiman genoemd. Die middelen zijn vooral bestemd om ziekten of de dood te veroorzaken. Daarin onderscheiden zij zich van de middelen van de obiaman, die ook amuletten maakt en verkoopt om minder misdadige doelen te bereiken.

Een amulet en een talisman worden vaak met elkaar verward. Een amulet biedt bescherming en behoed je voor gevaar. Een talisman brengt geluk en voorspoed, een geluksbrenger dus. ➤

The result of a winti dance is that one or more participants are delivered from a spirit that was present in their body.

For the Maroons, and actually for other ethnic groups where the same ritual is performed under another name it's true, the winti dance is an impressive and scary revelation from the spirit world.

When all preparations for the dance are made, whereby plastering the body with white clay or *pimba* (kaolin) plays a large part, one of the dancers intones a monotonous song, quickly followed by others. It does not take long or under the influence of the music and the drink that is not missing obviously, the dancers start to make the strangest movements with their heads and limbs. The music becomes progressively more savage and the dancers more and more in ecstasy, until one of them collapses whether in convulsions or not and rolls on the ground possessed by winti.

-This occurs also with the Djaran Kepang, the horse dance of the Javanese-.

Possession is very much sought after, because it is considered the manner in which the gods manifest themselves. But the supernatural world invoked by these rituals is not only inhabited by gods but by evil spirits as well.

Explanations for the actions and behavior of these people that are possessed (in trance), are varied.

the Maroons is ruled by the fear of wisi and obia (= witchcraft, English obeah).

The poisoner, who makes his trade from the mysterious preparation, with all kinds of hocus pocus, of his brew that he sells, is called the *wisiman*. These poisons are especially intended to cause disease or death. They distinguish themselves in this from the *obiaman*, who makes and sells amulets to achieve less criminal intents.

An amulet and a talisman are often confused with each other. An amulet offers protection and keeps you from danger. A talisman brings luck and prosperity, a lucky charm in other words. ➤

THE WORLD'S LARGEST
HOTEL CHAIN

Best Western Elegance Hotel
THE QUALITY OF LIFE

Best Western Elegance Hotel *The Quality of life*

A luxury 4 star hotel, just a 5 minute walk from the centre of Paramaribo, with an unrestrained sphere and excellent service. You will feel immediately at home in this pleasant building.

Situation:

In the heart of the great centre of Paramaribo, not far from the shopping centre, banks and supermarkets. The J.A. Pengel International Airport is $\pm$ 40 km from the hotel.

Accommodation:

Best Western Elegance Hotel offers you 53 rooms, including a Penthouse. The prices of the rooms are inclusive taxes, service charge, breakfast, Airport shuttle from and to the Airport, use of sauna and gym facilities.

Available in all Rooms:

Mini bar, Hairdryer, Safety Deposit Box, Iron with board, Coffeemaker, Scale, (Wireless)Internet, Cable TV, Telephone, Clock Radio, Towels and Best Western Amenities. Connected rooms are also available.

Facilities:

The Hotel has 2 restaurants and 2 bars; Brasserie Tibiti is a cosy and informal meeting place where one can have lunch and diner as well.

In restaurant Acajou you can have a taste of delicious meals from our international kitchen. Enjoy a drink, prepared especially for you by our well trained bartenders in the Tibiti Bar or Lobby Bar Warana.

If you are looking for a right place to hold meetings, conferences or a party, Best Western Elegance Hotel offers you 2 fully equiped conference rooms.

Further more we offer Shopping Units, Hair Salon, Massage Salon, Beauty Salon, Laundry service, Room service, a Business center, sufficient Parking space and Taxi service.

Best Western Elegance Hotel

Frederick Derbystraat 99-100 / Paramaribo - Suriname

Phone : +597 420007 / Fax: +597 420008 /

Reservation number : 00597-426555

Toll free number : 1-800-937-8376 / bestwestern.com / bestwesternsuriname.com

Each Best Western hotel is independently owned and operated.
© Best Western International, Inc.

Hotels with excellent service

Residence Inn Paramaribo
Anton Dragten weg 7
Tel: (597) 472387
Fax: (597) 424811
resinpbo@sr.net
resinpbo@cq-link.sr

Residence Inn Nickerie
R. P. Bharrosstraat 84
Tel: (597) 0210950
Fax: (597) 0210954
resinnic@sr.net
www.resinn.com

Treasure your time
as your bank treasures you.
INTERNETBANKING:
24 hours a day.

HAKRINBANK N.V.

Get comfortable with your bank:
internetbanking@hakrinbank.com Website: www.hakrinbank.com

Modern centrum voor winti en culturele genezing

Desi Truideman

Het consulteren van een bonuman (culturele genezer), de behandeling van de “patiënt” en de rituelen in een wintipre om de goden gunstig te stemmen, vinden doorgaans plaats op verlaten en aan het oog van nieuwsgierigen en pottenkijkers onttrokken plaatsen op rommelige achtererven, in krotwoningen, in met pinabladeren gedekte hutten in de districten of aan de periferie van Paramaribo.

Alleen ingewijden kennen deze plekken die omgeven zijn met een waas van geheimzinnigheid. Hulpzoekenden houden hun bezoek aan de bonuman ook angstvallig verborgen voor hun omgeving. Er is nog steeds veel onbegrip wanneer bekend wordt dat deze culturele genezer worden geconsulteerd. Lange tijd behoorden zij die hun heil zochten bij de bonuman tot de laagste sociale klasse van de maatschappij. De laatste tijd echter participeren ook beter gesitueerden actief in deze activiteiten. Niet alleen Creolen maar ook andere bevolkingsgroepen wenden zich met hun problemen frequent tot de bonuman. Ook de geheimzinnigheid van oudsher, rond de plaatsen waar deze rituelen worden gehouden, heeft gaandeweg plaatsgemaakt voor meer openheid.

Sinds augustus 2008 staat er aan de Leiding 7B in het district Wanica een hypermodern cultureel centrum waar culturele rituelen centraal worden gehouden. Het centrum opereert onder de naam “Adyankro” (de koningsaasgier en een van de winti’s die valt onder de kromantiobia’s). Het goed onderhouden complex staat op een terrein van twee en een halve hectaren en bestaat uit een imposant woonhuis zoals men dat in elke villawijk aantreft, een grote danshal, een kleedkamer, dertien appartementen, een keuken, een bar en diverse grote vogelkooien met exotische vogels en andere diersoorten.

Op het terrein worden ook groenten en kruiden geteeld, die bij de rituelen worden gebruikt. De eigenaar van dit indrukwekkend centrum is Guno Lo-Kioeng-Shioe (49).

Hij speelde volgens eigen zeggen in op een dringende en lang gevoelde behoefte. “Mensen die genezing zoeken willen dat doen in een hygiënische, rustige omgeving waar alle voorzieningen en gemakken voor handen zijn,” legt hij uit.

Lo-Kioeng-Shioe noemt zichzelf liever geen bonuman of duman (bezweerder) maar stelt prijs op de benaming sociaalwerker. Hij omschrijft zijn werkzaamheden als volgt: “Mensen in geestelijke nood komen bij mij. Er zijn veel mensen die door allerlei oorzaken met zichzelf in de knoop zijn geraakt en niet verder kunnen. Ook mensen met lichamelijke klachten kloppen bij mij aan. Ik stel na gesprekken de oorzaak vast en probeer de patiënt te genezen met kruidenbaden, door middel van gesprekstherapie, via bepaalde culturele rituelen en wintispelen. Soms doe ik ook aan geestuitdrijving. Ook bakru’s en jorka’s vinden in mij een geduchte tegenspeler. Als ik na de eerste consultatie geen hulp kan bieden, verwijz ik ze naar een medicus of naar een andere bonuman. Er zijn bonumans in ons land met verschillende “specialisaties”.

A modern center for winti and cultural healing

The consulting of a bonuman (cultural healer), the treatment of the 'patient' and the rituals in a wintipe to placate the gods, usually take place in abandoned places far from the curious and prying eyes. In cluttered back yards, in slums, in huts covered with palm fronds in the districts or the outskirts of Paramaribo.

Only the initiated know these places that are surrounded by a shroud of mystery. So those in need of help keep their visit to a bonuman anxiously hidden. There is still a lot of incomprehension when it becomes known that the cultural healer was consulted. For a long time those seeking their welfare with the bonuman belonged to the lower social class of society. Recently the more affluent classes actively participate in those activities as well. Not only Creoles but other population groups as well frequently turn to the bonuman with their problems. Also the secrecy that from times immemorial and around the

places where these rituals were held existed, has progressively made place for more openness.

Since August 2008 stands on Leiding 7B in the district of Wanica an ultra-modern cultural center where cultural rituals are held centrally. The center operates under the name 'Adyanko' (the king vulture and one of the winti's that comes under the Coromanteen obeahs). The well-maintained complex stands on a plot of two and a half hectares and consists of an imposing residence like those in exclusive neighborhoods, a large dance hall, a dressing room, thirteen apartments,

a kitchen, a bar and various large bird cages with exotic birds and other animals. Vegetables and herbs that are used in the rituals are also cultivated on the land.

The owner of the imposing center is Guno Lo-Kioeng-Shioe (49). According to him he responds to an urgent and long felt need. "People looking to be healed want to do this in hygienic, quiet surroundings, where all facilities and amenities are available", he explains.

Lo-Kioeng-Shioe prefers not to call himself a bonuman or duman (exorcist) but appreciates the designation social worker. He describes his activities as follows: "People in need of spiritual guidance come to me. There are many people who because of various circumstances are at odds with themselves and cannot go on. Also people with physiological complaints appeal to me. After conversations I determine the cause and try to heal the patient with herbal baths, conversation therapy, through certain cultural rituals and winti plays. Sometimes I perform exorcism as well. Also bakru's and jorka's find me a formidable opponent. If after the first consultation I cannot offer help I refer them to a doctor or another bonuman. There are bonuman's in our country with different "specializations". Often a person is referred to us by doctors. I have for instance many reservations from Suriname itself and from abroad, mainly Holland. People that have to be treated for an extended period of time can stay in our apartments that are equipped with all the amenities".

He emphatically states not to bother with black magic, the so-called wisi (voodoo). "With black magic you can make the opponent sick with the help of evil spirits (a bad jorka or apuku). These spirits act at the behest of a wisiman. A winti one inherited from his ancestors also causes diseases, not by human interference, but spontaneously.

Guno Lo-Kioeng-Sioe has immersed himself in the winti culture. In the Netherlands he followed a training as social worker and already at a young age he was confronted with people having psychological problems and had to be helped *culturalu fasi* (the cultural way). He himself at the age of 27 got the inspiration and assignment from the spiritual world to help people this way.

Vaak wordt een persoon door medici naar ons verwezen. Ik heb bijvoorbeeld veel reserveringen uit Suriname zelf en uit het buitenland, voornamelijk uit Nederland. De mensen die langduriger moeten worden behandeld kunnen dan hier logeren in onze appartementen die van alle gemakken voorzien zijn”.

Hij stelt nadrukkelijk zich niet met zwarte magie, de zogenaamde *wisi* (vgl. voodoo), bezig te houden. “Met zwarte magie kan men een tegenstander met behulp van boze geesten (een slechte jorka of een apuku) ziek maken. Deze geesten handelen op commando van een wisiman. Een winti die men van zijn voorouders heeft geërfd veroorzaakt ook ziekten, maar niet door tussenkomst van een mens, maar uit zichzelf”.

Guno Lo- Kioeng- Shioe heeft zich intensief verdiept in de winticultuur. In Nederland volgde hij een opleiding als maatschappelijk werker en al op jonge leeftijd werd hij geconfronteerd met mensen die in geestelijke nood verkeerden en *culturu fasi* (op culturele wijze) moesten worden geholpen. Hijzelf kreeg op 27 jarige leeftijd de inspiratie en opdracht uit de geesteswereld om mensen op deze wijze te helpen.

Twaalf jaar geleden remigreerde hij naar Suriname en zette hier zijn cultureel werk voort. Inmiddels heeft hij duizenden mensen behandeld en geholpen: “In dit centrum dat ook verhuurd wordt aan anderen die culturele

activiteiten willen organiseren, komen mensen uit verschillende etnische groepen voor behandeling. Het schenkt mij enorme bevrediging wanneer ik mensen met hun problemen kan bijstaan en helpen. Ik kan me slechts één persoon herinneren die later verklaarde dat mijn behandeling hem geen “genezing” had gebracht. Ik vermoed echter dat hij dat zei omdat hij mij nog moest betalen en een reden zocht om dit te ontduiken. Ik doe dit werk uit liefde en met veel bezieling. Het is eigenlijk een hobby. Mijn eigenlijke beroep is aannemer/importeur”.

Lo-Kioeng-Shioe vindt het een goede zaak dat de bonumans in ons land zich hebben georganiseerd. Zelf doet hij niet mee “omdat ik een eigen manier van werken heb die waarschijnlijk botst met datgene wat andere bonumans doen”. Wel is hij blij dat de minister van Binnenlandse Zaken bereid is om ook de bonuman te betrekken bij activiteiten waarbij ook de RK-priester, de dominee, de pandit en de moulvi in gebed voorgaan.

“Winti werd vroeger als afgoderij door het gezag verboden. Officieel is dat bij wet nog steeds het geval. Maar winti wordt nu gelukkig gedoogd”. ➤

Guno Lo- Kioeng- Shioe

Twelve years ago he re-emigrated to Suriname and continued his cultural work. In the meantime he has treated and helped thousands of people: “In this center, which is also rented to others wanting to organize cultural activities, people from different ethnic groups come for treatment. It gives me tremendous satisfaction when I can assist and help people with their problems. I can only remember one person who declared later that my treatment did not ‘cure’ him. But I suspect though he said this because he still had to pay me and was looking for a reason not to. I do this work out of love and with lots of inspiration. It is a hobby in fact. My real profession is contractor/importer”.

Lo-Kioeng-Shioe thinks it is a good thing that bonumans have organized themselves in our country. He himself does not participate “because I have my own way of doing things that probably clash with what other bonumans are doing”. But he is glad that the Minister of the Interior is willing to involve the bonuman with activities where also the Roman-Catholic priest, the reverend, the pandit and the moulvi lead in prayer.

“In the past winti was forbidden by the authorities as “idolatry”. Officially this is legally still the case. But fortunately winti is now tolerated”. ➤

Welcome to the land of The Bigger, Better Network

A photograph of four young people (two men and two women) sitting on a red towel on a boat. They are all smiling and looking towards the camera. One man on the right is holding a flip phone. The background shows the boat's mast and a clear blue sky.

Roam with US

Stay connected in Suriname & across the Caribbean

How to roam:

- Select 'Network Selection'
- Select 'Manual Network'
- Select 'Digicel' (SR 03 or 746-3)

www.digicelsuriname.com

Digicel

Suriname's Bigger Better Network

Liesbeth Gummels

DOLFIJNEN IN SURINAAMSE WATEREN

Wanneer je vertelt dat er honderden dolfijnen in de Surinaamse rivieren rondzwemmen kijken veel Surinamers je verwonderd aan. “Dat zal wel,” zie je ze haast denken. “Dolfijnen leven toch alleen in zee, in zoutwater?” Nou nee...ook in brakwater komen ze voor, vlak bij de monding van de rivieren, en zelfs in zoetwater, een heel eind verder stroomopwaarts. Ook in Suriname. En vaak genoeg kun je ze zien bij Fort Zeelandia en de Marinetrap.

Deze *Sotalia fluviatilis guianensis* (of grijze dolfijnen) lijken op de tuimelaar, maar zijn iets kleiner van formaat. Ze houden zich op langs de kust van Midden- en Zuid-Amerika, vanaf Panama tot halverwege Brazilië en prefereren de ondiepere beschermende baaien of riviermondingen boven de open zee. In theorie kunnen ze wel tot 130 kilometer stroomopwaarts zwemmen en het is aangevoeld dat ze een vast thuisgebied hebben waarin ze zich ophouden. In eerdere studies werd een specifieke dolfijn gedurende een jaar in hetzelfde gebied waargenomen en er is een ander geval bekend van 2 gemerkte dieren die na een jaar nog op 5 kilometer van de plaats werden aangetroffen waar ze eerst ontdekt werden.

In de bewegingen van de dolfijnen is een dagelijks ritme merkbaar. Uit studies in het Amazonegebied bleek een verhoogde activiteit tussen 09.00 en 10.00 uur, volgend op hun bewegingen in zee tot in de riviermondingen in de uren daarvoor.

In een riviermonding in Brazilië bleek dat de meeste dieren in de ochtend tussen 6 en 8 uur binnenkamen en weer richting zee gingen tussen 13 en 18 uur, waarbij ze zelden op dezelfde dag vertrokken als waarop ze waren binnengekomen.

Dolfijnen overleven al miljoenen jaren in een sociaal hoog ontwikkelde orde. Deze dieren zijn bekend om hun intelligentie, hun medegevoelen en hun uitzonderlijke sociale vaardigheden.

Ze spreken tot de verbeelding van alle mensen, jong en oud, ongeacht afkomst of status. Waarom precies is eigenlijk niet te verklaren, maar iedereen houdt even de adem in bij het zien van een dolfijn die door het wateroppervlak breekt.

Misschien is het omdat de schittering in hun oogjes, die even boven water komen, niet anders dan ontdeugend genoemd kan worden. Of omdat hun snelheid, soepelheid en gratie een genot zijn om naar te kijken en hun duidelijke nieuwsgierigheid en speelsheid ons bekoren en vaak zelfs aanstekelijk zijn. Hoe dan ook, het blijft bijzonder.

De betoverende ontmoeting met de dolfijnen en het positieve en enthousiaste gevoel dat dit bij iedereen oproept, is uitstekend te combineren met vakantie in Suriname. Even uitwaaien op het water, genieten van de ruimte en de wind. Het kijken naar de dolfijnen is in perfect harmonie met een spannende sunset trip, onder het genot van al dan niet alcoholische drankjes, snacks en gezellige muziek.

DOLPHINS IN SURINAMESE WATERS

When you recount that hundreds of dolphins swim around in Surinamese waters many Surinamers will look at you surprised. "I bet", you can almost see them think."Dolphins only live in the sea after all, in salt water"? Well no... they live in brackish waters as well near the river estuaries, and even in sweet water, quite a ways upriver. Also in Suriname. And often enough you can see them near Fort Zeelandia and the Marine stairway.

These *Sotalia fluviatilis guianensis* (or grey dolphins) resemble the bottle nose dolphins but are somewhat smaller in size. They dwell along the coasts of Central- and South-America, from Panama to the middle of Brazil and prefer the shallow protected bays or river estuaries above the open sea. In theory they can swim to 130 km upstream and it has been demonstrated that they have a fixed dwelling place. In previous studies a specific dolphin was sighted for a year in the same area and another case is known of 2 tagged animals that after one year were still at 5 km from the area they were first discovered.

A daily rhythm is noticeable in the movements of dolphins. From studies in the Amazon area an increased activity was apparent between 9.00- and 10.00AM, following their movements in the sea towards the river estuaries in the preceding hours.

In a river estuary in Brazil it appeared that most of the animals came in between 6 and 8 in the morning and swam out to sea again between 1.00- and 6.00 PM but seldom left on the same day they arrived.

Dolphins have survived millions of years in a highly developed social order. These animals are known for their intelligence, their empathy and their extraordinary social skills. They appeal to the imagination of all people young and old, irrespective of their origin or status. It has never been explained why this is but everybody holds his breath for a moment at the sight of a dolphin breaking the water surface.

Maybe it is the glitter in their eyes, which briefly appear above the water, which can only be called mischievous. Or because of their speed, flexibility and grace are a delight for the eye and their curiosity and playfulness that appeal to us and are often infectious. It remains special in any case.

The enchanting meeting with the dolphins and the positive and enthusiastic feeling this invokes for everyone can be very well combined with a

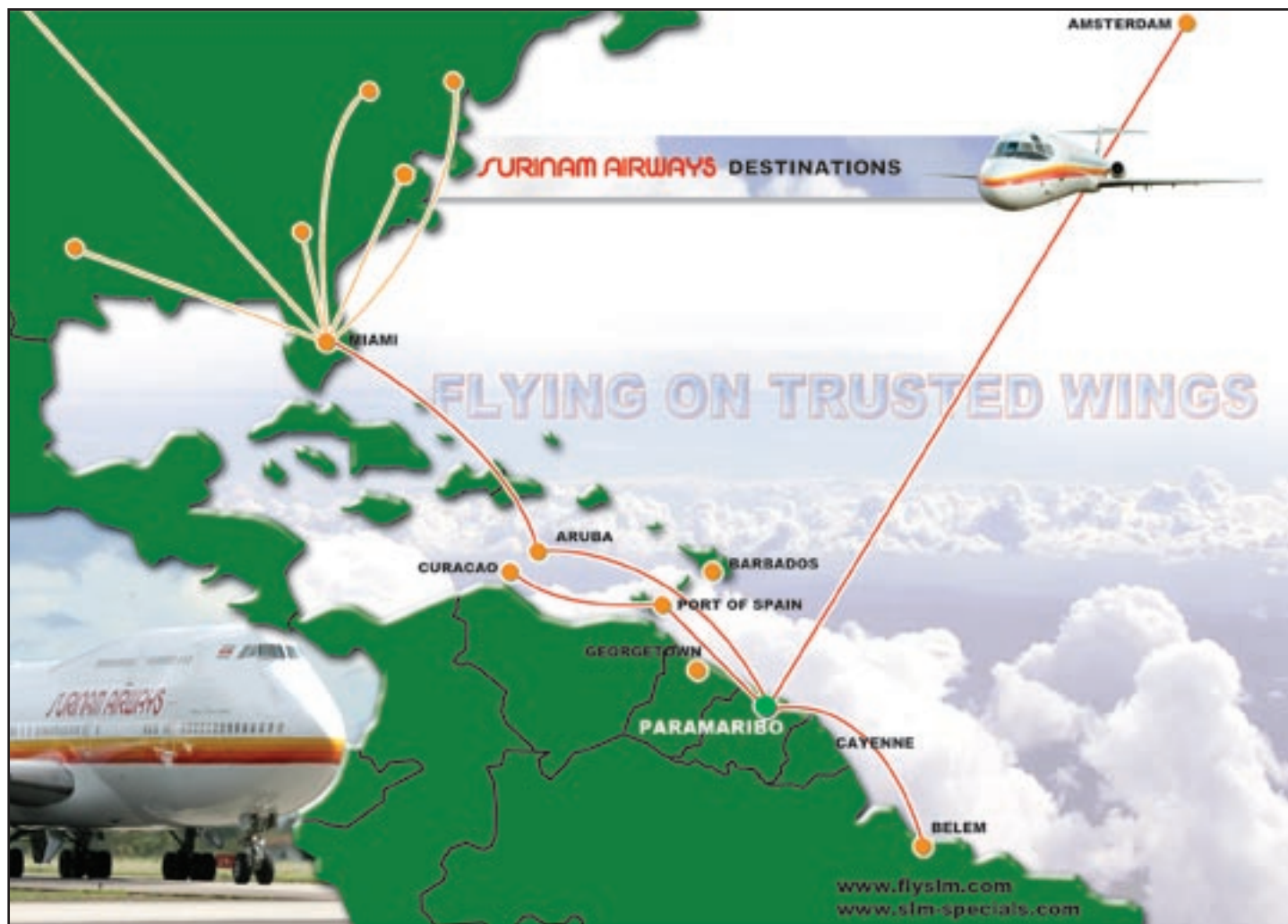
vacation in Suriname. Get a breath of fresh air on the water; enjoy the space and the wind. Watching dolphins is in perfect harmony with a relaxing sunset trip, over an alcoholic- or soft drink, snacks and pleasant music. Watching dolphins can also be well combined with a visit to the Braamspunt beach. In this spe-

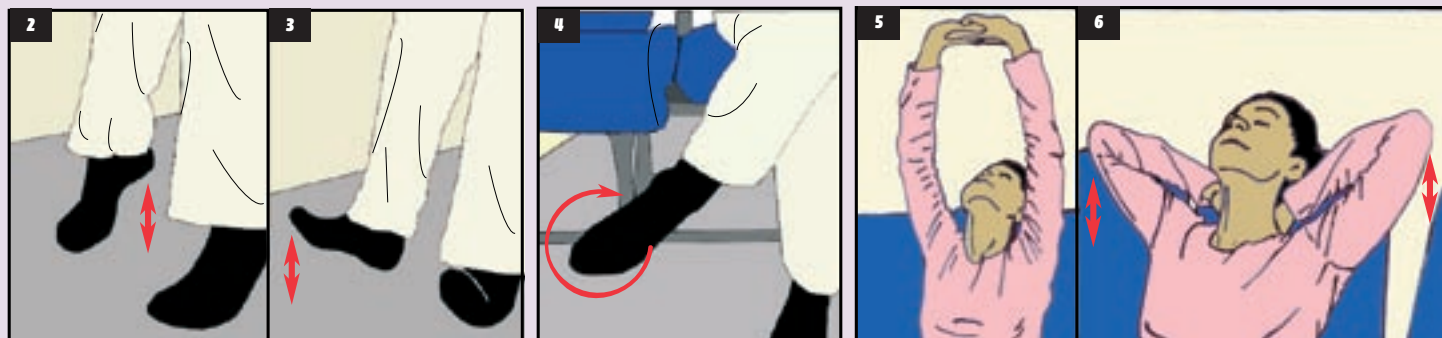
cial spot some time can be spend on a walk along the beach or a dive in the Atlantic Ocean. But the majority of the time is spent on the water, at the confluence of the Commewijne- and Suriname River, where the vacationer looking for rest and relaxation can thoroughly enjoy the presence and the antics of the dolphins. ➤

Het kijken naar de dolfijnen is ook goed te combineren met een bezoek aan het strand bij Braampunt. Op deze bijzondere plek kan wat tijd worden doorgebracht met een strandwandeling of een duik in de Atlantische Oceaan.

De meeste tijd wordt echter doorgebracht op het water, bij de samenvloeiing van Commewijne- en de Surinamerivier, waar de rust en ontspanning zoekende vakantieganger uitgebreid kan genieten van de aanwezigheid en speelse caperiolen van de dolfijnen.

Fit tijdens de vlucht

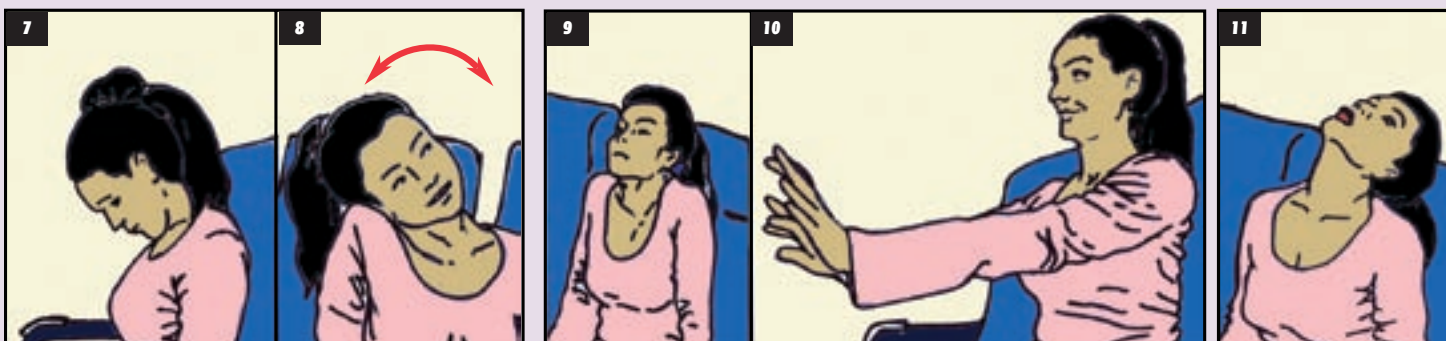
Blijf in beweging, voor soepele gewrichten, een goede bloedsomloop en een ontspannen gevoel tijdens uw vlucht. Succes!

1. Zit ontspannen in uw stoel met een rechte rug en de voeten plat op de vloer. Adem vijf tellen in. Houd vijf tellen vast. Adem vijf tellen uit. Herhaal dit drie keer. Adem vijf tellen in. Adem vijf tellen uit. Houd vijf tellen vast. Herhaal dit drie keer. Adem vijf tellen in en houd vijf tellen vast. Adem vijf tellen uit en houd vijf tellen vast. Herhaal dit drie keer.
2. Zet de ballen van uw voeten stevig op de grond en licht uw hielen op. Vindt u deze oefening te gemakkelijk, plaats dan uw tas op uw bovenbenen. Ga door tot u moe bent.
3. Houd uw hielen stevig op de grond en wijs met uw tenen naar het plafond. Deze oefening kunt u doen zolang u wilt!
4. Sla de benen over elkaar. Maak cirkels met de hangende voet. Ga door tot u moe bent en wissel dan van been.
5. Sla uw handen ineen. Breng uw armen zo hoog mogelijk boven het hoofd, met de palmen naar het plafond. Herhaal vier keer.
6. Sla uw handen in elkaar achter de nek. Steun uw nek met de handen en duw de ellebogen rustig omhoog. Herhaal vier keer.
7. Breng de kin langzaam naar de borst en haal drie keer diep adem. Herhaal dit vijf keer.
8. Breng uw linker oor zo ver mogelijk naar de linkerschouder. Breng daarna uw rechter oor zo ver mogelijk naar de rechterschouder. Doe deze oefening langzaam en herhaal vijf keer naar beide kanten.
9. Laat de armen rustig langs uw lichaam rusten. Rol de schouders acht keer naar voren en acht keer naar achteren. Trek daarna uw schouders op. Dat mag tegelijk of een voor een. Houd zes tellen vast en laat de schouders daarna rustig vallen. Vier keer herhalen.
10. Strek uw armen voor u uit. Houd de handpalmen naar beneden. Kantel de palmen tien keer naar voren en vervolgens tien keer naar u toe.
11. Kiss the stars. Rol uw hoofd langzaam naar achteren. Als u dit goed doet, voelt u het van kin tot schoudergewricht. Laat uw hoofd langzaam van links via het midden naar rechts rollen. Maak ondertussen kusbewegingen in de lucht. Ga vervolgens van rechts naar links. Herhaal tien keer.

Fit while flying

Keep moving for flexible joints, a good blood circulation and a relaxed feeling during your flight.

1. Sit relaxed in your chair with the back straight and your feet flat on the floor. Inhale for five counts, hold for five counts, then exhale for five counts. Repeat this exercise three times. Inhale for five counts, exhale for five counts, hold for five counts. Repeat this exercise three times. Inhale for five counts, hold for five counts, exhale for five counts, hold for five counts. Repeat this exercise three times.
2. Place the balls of your feet firmly on the floor and lift your heels. If you don't find this exercise challenging enough, put your carry on bag on your thighs. Continue until you are tired.
3. Plant your heels firmly on the floor and point your toes to the ceiling. You can do this exercise as long as you wish.
4. Cross your legs. Rotate your dangling foot in a circle. Continue until you are tired then switch to the other leg.
5. Clasp your hands together. Lift your hands as high as possible above your head, with your palms pointing to the ceiling. Repeat this exercise four times.
6. Bring your hands together behind your neck. Support your neck with your hands and slowly push up your shoulders. Repeat four times.
7. Slowly bring your chin to your chest and take three deep breaths. Repeat this exercise five times.
8. Bring your left ear to your left shoulder as much as you can. Then bring your right ear to your right shoulder as much as possible. Do this exercise slowly and repeat five times on each side.
9. Let your arms rest calmly alongside your body. Rotate your shoulders eight times forward and eight times backwards. Then lift your shoulders, one by one, or both simultaneously. Hold this position for five counts then slowly lower your shoulders. Repeat four times.
10. Stretch your arms to the front. Point your palms downwards. Turn your palms ten times to the front, then ten times towards you.
11. Kiss the stars! Slowly tilt your head back. If you're doing this correctly you should feel the burning from your chin to your collar bone. Slowly roll your head from the left to the center then to the right. In the meantime make kissing motions in the air. When you've finished, repeat the action from right to left. Repeat ten times.

Suriname in feiten

Ligging

Suriname ligt in Zuid-Amerika, net iets ten noorden van de evenaar. In het zuiden grenst het aan Brazilië, in het noorden aan de Atlantische Oceaan, in het oosten aan het Franse overzeese departement Frans-Guyana en in het westen aan de voormalige Britse kolonie Guyana.

Hoofdstad

Aan de linkeroever van de brede Surinamerivier ligt de hoofdstad Paramaribo. De naam zou zijn afgeleid van Parmurbo, een inheems dorpje uit de zeventiende eeuw. Paramaribo is een uitgestrekte stad met weinig hoogbouw. Het historische stadscentrum kenmerkt zich door witgeschilderde monumentale houten panden met een onderbouw van rode bakstenen. Vanwege de historische waarde plaatste de VN-cultuurorganisatie UNESCO de binnenstad in 2002 op de Werelderfgoedlijst.

Naam

In de drie Guyana's woonde ooit de inheemse stam 'Surinen'. Naar deze stam zou Suriname zijn genoemd.

Oppervlakte

Suriname heeft een oppervlakte van zo'n 164.000 vierkante kilometer (circa vier keer zo groot als Nederland!). Een groot deel van het land is bedekt met ongerept tropisch regenwoud.

Bevolking

Suriname heeft ongeveer een half miljoen inwoners met voorouders uit alle windstreken. De gevarieerde samenstelling van de bevolking vindt haar oorsprong in de koloniale tijd. De oorspronkelijke bewoners, de inheemsen, kregen te maken met Europese (vooral Nederlandse) overheersing. Vanaf 1650 stuurden de koloniale machthebbers Afrikaanse negers als slaven naar Suriname. Hun nakomelingen worden tegenwoordig aangeduid als Afro-Surinamers of creolen. De Marrons zijn afstammelingen van weggelopen slaven. Rond en na de afschaffing van de slavernij, in 1863, kwamen contractarbeiders uit India, Indonesië en China naar Suriname om te werken op de plantages. In de koloniale tijd vestigden zich ook Joden, Libanezen en Europeanen zich in Suriname. Na die tijd kwamen er ook Haïtianen, Brazilianen, Chinezen en Guyanezen.

Talen

De officiële taal is het Nederlands, maar Suriname kent nog zo'n twintig andere talen. De lingua franca, de algemene omgangstaal, is het Sranan Tongo, met woorden van Afrikaanse, Engelse, Portugese en Nederlandse oorsprong. Het Sarnami is een Surinaamse variant van het Hindi die veel wordt gebedigd door de Hindostanen, de Surinamers van Indiase afkomst. Ook veel Javanen, Chinezen, Marrons en Inheemsen spreken nog hun eigen taal of een variant daarvan.

Klimaat

Suriname heeft een tropisch, vochtig klimaat, met temperaturen die variëren van 23 graden ('s nachts) tot 37 graden Celsius ('s middags). Er zijn droge en natte seizoenen.

Staatsbestel

Een democratische republiek met een president aan het hoofd.

De Nationale Assemblée, het hoogste politieke orgaan, telt 51 volksvertegenwoordigers.

Munteenheid

De Surinaamse Dollar (SRD) is gelijk aan 100 centen. Sommige hotels en grote winkels accepteren vreemd geld en creditcards. Vreemde valuta kunt u veilig wisselen bij de handelsbanken en cambio's. Geldtransacties op straat zijn af te raden. Met sommige bankpasjes kunt u Surinaamse Dollars pinnen bij de geldautomaten.

Transport

Het Surinaamse wegennet bestaat uit verharde en onverharde wegen met een totale lengte van 9.000 kilometer. Het verkeer rijdt links. Het Nationaal Vervoers Bedrijf en particuliere lijnbussen verzorgen openbaar busvervoer. Daarnaast zijn er veel taxibedrijven. Ook zijn op verschillende adressen in Paramaribo fietsen te huur.

Internationale vluchten landen op de Johan Adolf Pengel International Airport, zo'n 45 kilometer ten zuiden van Paramaribo. Van de luchthaven Zorg en Hoop in Paramaribo vertrekken vliegtuigjes en helicopters naar airstrips (kleine vliegveldjes) in het binnenland. De rivieren van Suriname zijn over het algemeen goed bevaarbaar.

Electriciteit

Vrijwel overal 110/127 volt/ 60 hertz. Grote hotels beschikken doorgaans ook over aansluitingen voor 220 volt

Telecommunicatie

In Paramaribo, de kuststrook en in sommige binnenlandse dorpen staan telefooncellen. Belkaarten zijn te koop bij het telecommunicatiebedrijf Telesur, bij postkantoren en bij de meeste buurtwinkels en supermarkten. U kunt zich ook laten (terug)bellen in zo'n telefooncel; het nummer staat op de gele overkapping. Het internationale toegangsnummer tot Suriname is 00597.

Collect belt u via 156 (naar de Verenigde Staten) en 157 (naar Nederland). Doet u dat met een mobiele telefoon, dan worden lokale gesprekskosten afgetrokken van uw beltegoed. Het gebruik van een buitenlands gsm-toestel kan, maar is erg duur. Wilt u tegen binnenlands tarief bellen, dan kunt u de eigen SIM-kaart tijdelijk vervangen door een Surinaams exemplaar. Het is dan wel handig om een regiovrij (SIM-lockvrij) toestel mee te nemen. Een SIM-kaartje koopt u voor 18 US-dollar bij Telesur en bij telefoonwinkels.

U dient zich wel te legitimeren.

Wilt u internetten? In Paramaribo vindt u in elke wijk een of meer internetcafé's.

In sommige districten kunt u eveneens een bezoekje aan cyberspace brengen.

Vereisten voor binnenkomst

Een geldig paspoort en eventueel een geldig visum. De vreemdelingendienst van de politie vindt u op de hoek van de Mr. J. Lachmonstraat en Dr. Ir. H.S. Adhinstraat, in het gebouw van het ministerie van Openbare Werken. Telefonisch bereikt u de vreemdelingendienst via 532109.

Een vaccinatiebewijs tegen gele koorts en cholera is alleen nodig als u uit een besmet gebied komt.

Accommodatie

Paramaribo heeft verschillende grote hotels met goed voorziene kamers en airconditioning. De kwaliteit van kleinere hotels, pensions en guesthouses is doorgaans redelijk. Verder is er een groeiend aanbod van vakantiewoningen en appartementen. Ook het westelijke stadje Nieuw-Nickerie beschikt over hotels, pensions, guesthouses en huurwoningen.

Elders in de kuststrook staan eveneens enkele hotelletjes en guesthouses. In het binnenland is de accommodatie doorgaans iets eenvoudiger. Sommige dorpen beschikken over een logeergebouw, maar er zijn ook lodges in fascinerende natuurgebieden. Dichterbij de stad kunt u terecht in verschillende vakantieparken.

Cuisine

Het aanbod van de vele restaurants en eetuisjes is bijzonder gevarieerd. Geniet van smakelijke Javaanse, Chinese, Creoolse, Hindostaanse, Koreaanse en Europese gerechten, of kies voor de internationale kaart.

Kleding

In het vochtige klimaat is lichte, katoenen kleding bijzonder aan te bevelen. De meeste bezoekers vinden het prettig om dagelijks een aantal keren te douchen en schone kleren aan te trekken.

Drinkwater

In Paramaribo is het kraanwater lekker en prima drinkbaar. Gebotteld Surinaams water van goede kwaliteit is overal verkrijgbaar.

Gezondheid

Suriname beschikt over moderne ziekenhuizen, goed opgeleide artsen en gezondheidswerkers. Diverse apotheken in stad en district zorgen voor voldoende aanvoer van medicamenten. Bent u van plan, het diepe binnenland te bezoeken, informeer dan tijdig naar de juiste malariakuur! Recente informatie vindt u bij het Buro voor Openbare Gezondheidszorg, Rode Kruislaan 22, Paramaribo.

visit us at www.slm.nl or www.flyslm.com

Facts about Suriname

Geographic Location

Suriname is situated on the continent of South America just North of the Equator. The country is bordered in the South by Brazil, in the North by the Atlantic Ocean, in the East by the French Overseas Department French Guyana and in the West by the former British colony Guyana.

Capital

On the West Bank of the broad Suriname River lies the Capital city Paramaribo. The name is supposedly derived from 'Pamurbo' - an indigenous village dating back to the seventeenth century.

Paramaribo is an extended city with few tall buildings. Its white-painted monumental buildings with a foundation of red brick distinguish the historic city center. In 2002, because of its historical importance, the UN Cultural Organization UNESCO placed the inner city of Paramaribo on the World Heritage List.

Name

In all three Guyanas, there once lived the indigenous people named 'Surinen'. From this word, the name Suriname is probably derived.

Surface Area

Suriname has a surface area of approximately 164,000 sq. kms. (about four times the size of Holland). A large part of the country is covered by unspoiled tropical rain forest.

Population

Suriname has approximately half a million inhabitants whose forefathers came from all over the world. The varied composition of the population dates back to the colonial period. The original inhabitants, the indigenous Amerindian people had to deal with European domination, with particular reference to Dutch dominance. Ever since 1650 the colonial rulers forced Africans into slavery and sent them to Suriname. Their descendants are known as Afro-Surinamers or Creoles. The Maroons are descendants of runaway slaves. After the abolition of slavery in 1863, contract laborers from India, Indonesia and China came to work on the Suriname plantations. During the colonial period Jews, Lebanese and Europeans immigrated to Suriname and long afterwards, Haitians, Brazilians, Chinese and Guyanese decided to make Suriname their home.

Language

The official language is Dutch, but Suriname recognizes about twenty other languages. The 'Lingua Franca', the colloquial language is Sranan Tongo, with words originally from Africa, English, Portuguese and Dutch. Sarnami is a Surinamese variant of Hindi that is freely spoken by the Hindustanis (Surinamese descendants of Indian immigrants). Javanese, Chinese, Maroons, as well as the indigenous people speak their original languages or a variation thereof.

Climate

Suriname has a humid, tropical climate with temperatures ranging from 23 degrees Celsius at night up to 37 degrees Celsius in the afternoons during some months of the year. There are dry and wet seasons.

Government

Suriname is a democratic republic headed by a President. The National Assembly has 51 Parliamentarians.

Currency

The Surinamese Dollar (SRD) is equal to 100 cents. Some hotels and large department stores accept foreign currency and credit cards. Foreign currency can safely be exchanged in commercial banks and cambios. Money transactions on the street are not advised. With some bank passes, one can acquire Suriname dollars at the automatic cash machines.

Electricity

Almost everywhere there is 110/127 volt 60 hertz. The larger hotels generally also have 220 volt connections.

Transport

The Suriname road network consists of asphalted as well as sand roads, with a total length of 9,000 kilometers. There is left-hand traffic. The National Transportation Company as well as private bus operators provide public bus transportation. In addition, there are several taxi companies and several places in Paramaribo also have cycles for hire. Foreign aircraft, in general, use the Johan Adolf Pengel International Airport located about 45 km. South of Paramaribo. From the local Zorg-en Hoop airport in Paramaribo, small aircraft and helicopters depart regularly to interior airstrips. Suriname's rivers are navigable.

Telecommunications

In the city of Paramaribo, along the coastal area and also in some interior villages, telephone booths are located. Calling cards can be bought at the Telephone company Telesur, post offices and in many neighborhood shops and super markets. You may also be 'called back' at any of the telephone booths; the number is painted on the roof. The international code for Suriname is: 00597. You can also call collect via 156 (U.S.A) and 157 (Holland). However, if you do that with a mobile telephone, the local telephone call costs will be deducted from your telephone card balance.

Usage of a foreign gsm cellular phone is possible, but is very expensive. If you desire to call using the local rate, you'll have to exchange your SIM card temporarily for a Surinamese calling card. It is therefore a practical idea to bring along a regional free (SIM-lock free cell phone). A SIM card costs \$35.00 US (including U.S.\$10.00 calling card at Telephone stores). Be sure to have some form of identification handy. Do you want to go online? Every area of Paramaribo has a few internet cafes. In some areas you can even enter cyberspace.

Entry Requirements

A valid passport is needed, and if required a valid visa. The Police administered Department for foreigners is located in the building of the Ministry of Public Works on the corner of the Mr. J. Lachmonstraat and the Dr. Ir. H.S. Adhinstraat. This office can be reached by telephone: 532109. A vaccination certificate against yellow fever and cholera is only required when you arrive from an infected area.

Accommodation

Paramaribo has various large hotels with well-appointed comfortable air-conditioned rooms. The quality of smaller hotels, pensions and guesthouses is passable. In addition, there is an increasing number of vacation houses and apartments. The western town of Nickerie also has hotels, pensions, guesthouses and vacation houses for rental. Elsewhere on the coastal area smaller hotels and guesthouses can be found. In the interior, the accommodation is somewhat simpler. Some villages have a simple guesthouse, but there are also tourist lodges in fascinating nature areas. Near the city you will also find several vacation park areas.

Cuisine

There is a wide variety of restaurants and eating houses. You can enjoy tasty Javanese, Chinese, Creolese, Hindi, Korean and Dutch food, or choose from the international menu.

Clothing

In the humid climate, light cotton clothing is highly recommended. Many visitors find it a good idea, to take a shower several times daily, then change into clean clothing.

Drinking water

In Paramaribo, tap water is clean and safe. Good quality bottled Surinamese natural water is also available everywhere.

Health

Suriname has modern hospitals, well-trained and skillful doctors and health care workers. Several pharmacies in the city and districts ensure regular and adequate supply of medicines. If you are planning to visit the deep interior, please seek advice in advance about the correct anti-malaria medicine. Up to date information can be obtained from the Bureau of Public Health, 22 Rode Kruislaan, Paramaribo.

visit us at www.slm.nl or www.flyslm.com

De SLM Infolijn 433111 / 494185

Dagelijks voor actuele vluchtinformatie
SMS AMS naar **08783111** op woensdag,
vrijdag en zondag voor informatie van
de SLM vluchten uit en naar Amsterdam

In Suriname call **433111 / 494185** for daily
updates of flight information
TEXT AMS to 8783111 on wednesday,
friday and sunday for information of the
flights to and from Amsterdam

Kekemba Resort Paramaribo

Mangrove 118 - Phone/Fax: (597) 546904 / 546904 - Paramaribo-Suriname
e-mail: kekemba@kekemba.info - website: <http://www.kekemba.info>

Great service and luxurious apartments. What more do you want? Swimming pool! Hot tub! Hammocks!
Bikes! Good breakfast! Internet! Free calls to Europe and America! We have it all and more!!!

We also invite people for day recreation to visit our resort for swimming and relaxing at the bar.
Open for day recreation from 10:00 till 22:00.

SURAIR CATERING SERVICES N.V.

SURAIR CATERING SERVICES N.V. IS AN INTERNATIONAL
CATERING COMPANY WITH AIRLINE CATERING AND
RELATED BUSINESS ACTIVITIES AS MAIN FOCUS.

J.A. Pengel International Airport - District Para - Suriname - South America
Tel/Fax: (597) 6325355 / (597) 6325287 / e-mail: services@suraircatering.com

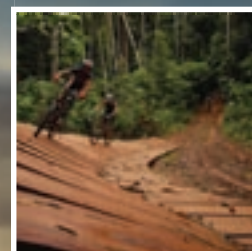
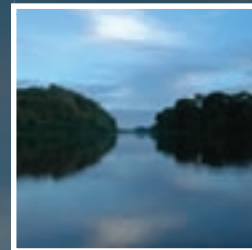
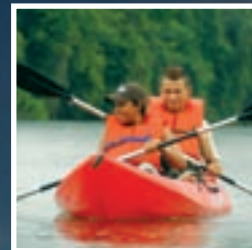
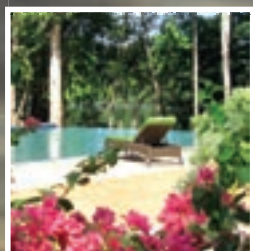
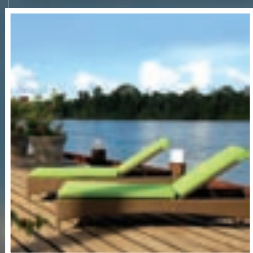
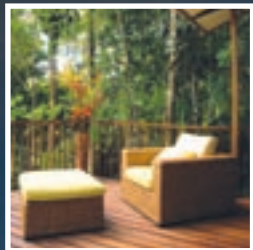
Roti Shop Joosje

Zwartenhovenbrugstraat 9 - Tel: 472606
Openingstijden: Ma. t/m Za. van 08:00 - 22:00
Filiaal: Grote Combéweg (Galerij) - Tel: 426507
Openingstijden: Ma. t/m Za. van 08:00 - 16:30
Filiaal: Johannes Mungrastraat 21 - Tel: 530761
Openingstijden: Ma. t/m Za. van 08:00 - 20:30

SURINAM AIRWAYS Addresses

PARAMARIBO		
HEAD OFFICE	Mr. Jagernath Lachmonstraat 130	(597) 465700
Surname	P.O. Box 2029	(597) 461213
	e-mail: publicrelations@slm.firm.sr	
Flight Information		(597) 433111
Reservations and	Dokter Sophie Redmondstraat 219	432700
Reconfirmations		Fax: (597) 434723
Cargo Sales Office	Dokter Sophie Redmondstraat 219	(597) 433636
	e-mail: surair.org.cargo@slm.firm.sr	
Surair Cargo Services	Coenewijnestraat	(597) 499644
	e-mail: c.pawitrokromo@slm.firm.sr	Fax: (597) 499644
NIEUW NICKERIE		
Reservations and	R.P. Bhamstraat 82a	(597) 0231359
Reconfirmations	e-mail: nickerie@slm.firm.sr	Fax: (597) 0210350
AIRPORT OFFICE	J.A. Pengel International Airport	(597) 6325181
		Fax: (597) 0325292
THE NETHERLANDS		
AMSTERDAM	NATIONAL PHONE	0000-6050
MAIN OFFICE	M. Hanenbergstraat 17 - Osdorp	(31) 020-6262607
	1068 GT - AMSTERDAM	Fax: (31) 020-4214835
	P.O. Box 9521 - 1006 GA - Amsterdam	
	e-mail: ams.py@slm.nl	
Reservations and	Weteringschans 165	(31) 020-6262600
Reconfirmations	e-mail: ams.py@slm.nl	Fax: (31) 020-6214835
SCHIPHOL OFFICE	Terminal West, Kamer C737	(31) 020-6480333
Cargo office	Terminal West, Kamer C737	Fax: (31) 020-6530413
	e-mail: slmapi@slm.nl	
ROTTERDAM		
Reservations and	Nieuwe Binnenweg 10-H	(31) 010-4364200
Reconfirmations	e-mail: rtm.py@slm.nl	Fax: (31) 010-4366003
THE HAGUE		
Reservations	Piet Heinsteinstraat 19	(31) 070-3560900
Reconfirmations	e-mail: hag.py@slm.nl	Fax: 070-3643995
MIAMI		
Reservations and	7270 NW 12th street	(1-305) 599-1196
Reconfirmations	e-mail: surair@bellsouth.net	Fax: (1-305) 591-3486
Airport office	Miami International Office	(1-305) 871-3024
	Florida, USA	800-327-6884
Cargo office	1950 NW 86 Ave	(1-305) 526-3180 /
	e-mail: surcargom@bellsouth.net	526-3181 / 526-3183
		Fax: (1-305) 871-5889
ARUBA		
Reservations and	Masun Building	(297) 5827896
Reconfirmations	Rockefellerstraat 1 - H	Fax: (297) 5827895
	e-mail: info@surinamairwaysaruba.com	
BARBADOS		
Reservations and	Reservation Services Limited "Europa"	(246) 432 8495
Reconfirmations	Palm Avenue, Sunset Crest - St. James	Fax: (246) 432 5621
	e-mail: taipan@caribsurf.com	
BELEM		
Reservations and	Aeroporto Internacional de Belém	(5501) 3210 6435
Reconfirmations	Av. Julio César S/N sala 01-A	3210 6436 / 32106439
	e-mail: surinam@amazon.com.br	Fax: (5501) 3210 6433
Airport Office	Aeroporto Internacional de Belém	(5501) 3210 6284
	e-mail: belkppy@amazon.com.br	Fax: (5501) 3210 6282
CURACAO		
Reservations and	F.D. Rooseveltweg 5058	(5999) 8689000
Reconfirmations	Willemstad	(5999) 8684360
	e-mail: surair.cur@interneeds.net	Fax: (5999) 8609674
GEORGETOWN		
Reservations and	Carri Suites	(592) 225 4894 /
Reconfirmations	175 Middle & Waterloo streets	225 3473 / 225 2679
	e-mail: surinamairways@wilderness-explorers.com	Fax: (592) 226 2085
Airport Office	Timehri International Airport	
PORT OF SPAIN		
Reservations and	24 Fitzgerald Lane	(868) 627 0102 /
Reconfirmations	e-mail: surinamairways@tsit.net.tt	626 4747
		Fax: (868) 627 1936
Airport Office	Parico International	(868) 669 4770
		Fax: (868) 669 0495
Cargo Office	Parico International	(868) 669 5258
	e-mail: surairposapt@tsit.net.tt	(868) 669 4076
		Fax: (868) 669 5194

visit us at www.slm.nl
or www.flyslm.com

BERGENDAL

ECO & CULTURAL RIVER RESORT

Maak nu kennis met BERGENDAL: een gloednieuw, schitterend vormgegeven eco- en cultureel resort dat uniek is in Latijns Amerika en het Caribisch gebied. Bewonder de adembenemende schoonheid van het regenwoud. Ga avontuurlijk mountainbiken, kajakken en hiken. Suis van boomtop tot boomtop met de canopy-kabelbanen. Relax bij het zwembad en laat u verwennen door Suriname's beste horecavoorzieningen. Geniet van het mooiste dat het Surinaamse binnenland te bieden heeft. "You'll have the time of your life!"

Reserveringen via tel: +597 475050 of
info@bergendalresort.com

GEOPEND VANAF 20 DECEMBER 2008

HET AVONTUUR ROEPT...

BERGENDAL Eco & Cultural River Resort N.V.
Domineestraat 36 - 38 | PARAMARIBO - SURINAME | Phone (+597) 475050 | Fax (+597) 420139
info@bergendalresort.com | www.bergendalresort.com

“Onbeperkt Bellen” naar Suriname

- Bel onbeperkt naar vaste telefoonaansluitingen in Suriname voor een vast bedrag per maand
- Klanten in Nederland krijgen een Surinaams telefoonnummer
- Familie en vrienden in Suriname kunnen tegen lokale tarieven bellen naar “Onbeperkt Bellen” klanten in Nederland
- Volledige controle over jouw belgedrag en toch lekker lang bellen naar SU

